

1. Sport	9
2. Jeugd	20
3. Mobiliteit	29
4. Veiligheid	39
5. Dierenwelzijn	49
6. Provinciale Bibliotheek	54
7. Juridische aangelegenheden	60
8. Provinciaal Veiligheidscomité van Limburg	61
9. Velodroom	64

COLOFON

EEN UITGAVE VAN

Hilde Claes, *gedeputeerde*

COÖRDINATIE

kabinet *gedeputeerde* Hilde Claes

REDACTIE

Joke Quintens

EINDREDACTIE

Hilde Claes

GRAFISCH ONTWERP, TYPOGRAFIE & COVERBEELD

Dion Boodts – Grafische producties,
Informatie & Onthaal, provincie Limburg

FOTOGRAFIE

Frank Gielen

“met dank aan Royal Nord Hasselt”

DRUK

Drukkerij Paesen – Opglabbeek

PAPIER

Munken Lynx 80 gr/m2 (binnenwerk), Arctic The Silk 250 gr/m2 (kaft)

LETTERTYPES

Auto2 (*Underware*), Fresco (*Fred Smeijers*)

OPLAGE

1 400

D/2007/5857/94

	Voorwoord Limburg fietst voorop	5
1.	Sport	9
1.1.	Infrastructuur	10
1.1.1.	Regionale sportaccommodaties	10
1.1.2.	Sportinfrastructuur optimaal inzetten	10
1.2.	Openluchtporten	11
1.2.1.	Sport en natuur	11
1.2.2.	Mountainbikenetwerk	11
1.3.	Sport voor doelgroepen	12
1.3.1.	G-sport	12
1.3.2.	Kwetsbare jongeren	13
1.3.3.	Jeugd	13
1.3.4.	De vrouw in de sport	16
1.3.5.	Senioren	16
1.3.6.	Obesitas, diabetes of hartpatiënten	16
1.3.7.	Provinciepersoneel	16
1.4.	De Wielerschool	17
1.5.	Topsport	17
1.5.1.	Financiële steun aan Limburgse topsporters	17
1.5.2.	Topsporters opwaarderen	18
1.6.	Werk en vorming	18
1.6.1.	Vorming	18
1.6.2.	Vlabus	18
1.6.3.	Sportraden	19
2.	Jeugd	20
2.1.	Aandacht voor kinderen en jongeren	20
2.2.	De echte ruimte	21
2.2.1.	Kampplaatsen	21
2.2.2.	Veilige jeugdlokalen	22
2.2.3.	Fuifzaal en feestloket	22
2.3.	Mediaruimte	23
2.4.	Financiële ruimte	23
2.4.1.	Structurele subsidies aan jeugdorganisaties	23
2.4.2.	Ondersteuning van vernieuwende initiatieven	24
2.5.	Creatieve ruimte	24
2.5.1.	Muziek	24
2.5.2.	Kunst en cultuur	25
2.6.	Ruimte voor ontspanning en ontmoeting	25
2.7.	Kwetsbare jongeren	28
2.8.	De jeugd op de fiets	28
3.	Mobiliteit	29
3.1.	Anders naar het werk werkt	30
3.1.1.	Mobidesk Limburg	30
3.1.2.	Afkicken!... autoluw naar het werk	31
3.2.	Jong geleerd is oud gedaan!	32
3.2.1.	De Autoluwe Schooldag (ALS)	32
3.2.2.	Winterprogramma Autoluwe schooldag	32
3.3.	Veilig onderweg	33
3.3.1.	Fietsinfrastructuur	33

3.3.2.	OngevallenGIS	33
3.4.	Educatie en begeleiding	34
3.4.1.	Schoolvervoersplan	34
3.4.2.	Mobibox	34
3.4.3.	Mobilim	35
3.5.	Spartacus	35
4.	Veiligheid	39
4.1.	Verkeersveiligheid	39
4.1.1.	Veilig op weg	40
4.1.2.	Provinciale Commissie voor Verkeer en Mobiliteit (PCVM)	43
4.1.3.	Verkeers- en Mobiliteitseducatief Centrum (VME)	43
4.2.	Criminaliteitspreventie en Maatschappelijke Veiligheid	43
4.2.1.	Criminaliteitspreventie	43
4.2.2.	Maatschappelijke Veiligheid	46
5.	Dierenwelzijn	49
5.1.	Informatie en educatie	49
5.2.	Omgaan met dieren	50
5.3.	Dierenopvang	50
5.3.1.	Provinciaal opvangplan	50
5.3.2.	Beginselverklaring voor een goed dierenasielbeleid	51
5.3.3.	Beheerprogramma	51
5.3.4.	Verenigingen rondzwervende dieren	51
5.4.	Provinciaal adviesorgaan Dierenwelzijn	51
5.5.	Veggieplan	52
5.6.	Elke Limburgse gemeente diervriendelijk	52
6.	Provinciale Bibliotheek	54
6.1.	Geen bibliotheek zonder collectie	55
6.1.1.	De openbare bibliotheekcollectie	55
6.1.2.	De bijzondere collectie	55
6.2.	Jongeren lezen ook	56
6.2.1.	Uitbouw van een specifiek aanbod voor jongeren	56
6.2.2.	Educatieve rondleidingen en lespakketten	56
6.3.	Nieuwe functies	56
6.3.1.	Een gerichte publiekswerking	56
6.3.2.	Interactief platform	56
6.3.3.	Informatiebegeleiding	57
6.3.4.	Klachtenregistratiesysteem	57
6.3.5.	Ruimte om te studeren en te werken	57
6.3.6.	Samenwerking met de hogescholen en de universiteit	57
7.	Juridische aangelegenheden	60
7.1.	Klachtenbehandeling	60
8.	Provinciaal Veiligheidscomité van Limburg	61
8.1.	Welzijn op het werk in de bouwsector	62
8.2.	Rol van de veiligheidscoördinator	62
8.3.	Nieuwe aandachtspunten inzake de wet “welzijn op het werk”	62
9.	Velodroom	64

Limburg fietst voorop

“Op de fiets wordt een mens optimistisch. Dan ervaar je dat willen, kunnen en uitvoeren één kunnen zijn in een ronddraaiend fietspantheïsme”

Peter Sloterdijk in *Filosofie Magazine*, november 2003

In tegenstelling tot de meeste andere Vlaamse provincies, kent Limburg een sterk provinciaal gevoel dat elke Limburger doordringt. De provincie staat dicht bij de bevolking en dat komt ongetwijfeld omdat, zoals de gouverneur het reeds eerder stelde, Limburg eigenlijk één grote, groene en dynamische stad is. Die Limburgse eenheid en trots hebben er voor gezorgd dat de provincie tot ver buiten de grenzen een **voorbeeldrol** heeft kunnen vervullen. Of het nu gaat over mobiliteit, jeugd of sport, Limburg zet steeds stappen die navolging krijgen in andere provincies of opgepikt worden door de Vlaamse Overheid. De voorbeeldfunctie van onze provincie moet worden behouden en versterkt. Dat betekent oog hebben voor vernieuwing, snel op de bal spelen, aandacht blijven hebben voor publieksvriendelijkheid en de verschillende beleidsdomeinen naadloos op elkaar laten inspelen.

U zal merken dat doorheen deze intentieverklaring een rode draad loopt, of liever nog, een rood fietsje rijdt. Die fiets baant zich een weg doorheen de beleidsdomeinen. Limburg staat al bekend als de meest fietsvriendelijke provincie van Vlaanderen, maar moet zich vanaf 2008 definitief en ongeslagen op de fietskaart plaatsen. Het is immers mijn droom dat de Limburgers niet enkel op zondag fietsen maar alle dagen van de week. Hiervoor mag het promoten van de fiets als duurzaam, gezond en handzaam vervoermiddel zich niet langer beperken tot het sportbeleid, maar ook in het jeugd-, veiligheids- of mobiliteitsbeleid aanwezig zijn. Deze horizontale aanpak moet resulteren in een Limburgs totaalplan op twee wielen, het project dat ik de titel **Velodroom** gaf. Dat plan zal een bundeling inhouden van de noodzakelijke dynamieken die in verschillende domeinen noodzakelijk zijn ter bevordering van het fietsen. Voorlopig zal Velodroom zich beperken tot mijn beleidsdomeinen, maar daar mag het gezinszins ophouden.

De fiets haar Limburgse plek geven die ze verdient is één voorbeeld van een **horizontaal beleid**, maar er zijn nog voorbeelden te bedenken. Ik noem hier het jeugdbeleid.

Kinderen en jongeren hebben vanzelfsprekend specifieke behoeften waarop het beleid moet inspelen. Maar er wordt wel eens vergeten dat kinderen en jongeren ook mensen zijn. En omdat alle beleidsdomeinen over mensen gaan, moeten ze ook over jongeren gaan. Jeugdbeleid is dus bij uitstek een beleid dat horizontaal georiënteerd moet worden. Veiligheid, cultuur, welzijn, economie en toerisme moeten rekening houden met de vaststelling dat bijna eenderde van de Limburgse bevolking uit kinderen, jongeren en jongvolwassenen bestaat.

Om dat te realiseren, is de invoering van een **jeugdparagraaf** een interessant beleidsinstrument, dat de aandacht van alle beleidsvoerders voor jongeren definitief zou verankeren. Ook hier kan Limburg een voortrekkersrol vervullen.

Wie voorop fietst, wijst de weg en neemt voorsprong. Mijn droom is om die voorsprong te behouden. Door een frisse blik, door snel in te spelen op nieuwe maatschappelijke trends én door resoluut samen te werken. Alleen zo kunnen we (blijvend) voorop fietsen en **samen trots op Limburg** zijn.

Hilde Claes
gedeputeerde

1. Sport

“Doelpunten maken is zoiets als fietsen. Als je het kunt, is het niet zo moeilijk.”

Klaas Jan Huntelaar, voetballer

Limburg is een sportieve provincie. Dankzij de promotie en ondersteuning van sport en beweging leveren we een bijdrage tot het “wel-zijn” van de Limburgse bevolking. Sport heeft een weldoend effect op het fysieke en mentale welzijn van iedereen en brengt mensen samen.

Het sociale aspect van sport heeft veel te maken met sportbeoefening in clubverband, maar niet alleen daarmee. Eén van de voornaamste trends in het huidig maatschappelijk leven is de opmars van de individualisering. Ook mensen die individuele sporten beoefenen, zoeken contact met gelijkgezinden en weven zo sociale netwerken. Sport is dan ook de ideale sociale omgeving waar het individu de sociale band met de medemens kan versterken.

We willen het begrip sport heel ruim opvatten. De Limburgers moeten meer bewegen. Alle vormen van sportief bewegen verdienen daarom onze aandacht. Helaas moeten we vaststellen dat “de sport” sommige doelgroepen nog niet heeft bereikt. Er zijn drempels die mensen verhinderen om aan het sporten te gaan. Het is ook de taak van de provincie om dergelijke drempels weg te werken. Investeren in sportbeoefening is uiteraard ook investeren en besparen in onze gezondheidszorg.

Sport is een krachtig instrument om tot integratie te komen. Sport overstijgt, in theorie althans, alle verschillen tussen mensen. De realiteit leert ons dat ook hier maatschappelijke drempels bestaan die er voor zorgen dat sommige groepen zich afzijdig houden van sport. Kansarmen, alloctonen of mensen met een handicap willen we meer en meer zien sporten. Een “Sport voor allen beleid” of sociale ongelijkheden en sociale verschillen in de sportparticipatie afvlakken, is een speerpunt in het provinciaal sportbeleid.

Aan de piek van de sportieve piramide bevindt zich de topsport, die een krachtige hefboom kan zijn om iedereen aan het sporten te krijgen. Onze sportidolen zetten immers grote groepen aan om zich actief in te zetten. Zo heeft onze Limburgse Kim Clij-

ters heel wat mensen naar het tennisveld geleid. Maar niet alleen de bekende, mediage-
nieke sporten verdienen onze aandacht. De laatste jaren stellen we vast dat er een
opkomst is van allerlei nieuwe bewegingstrends zoals tai chi of bossaball die een nieuw
en enthousiast publiek weten te bereiken. We mogen in ons beleid niet blind blijven voor
dergelijke trends.

Als provinciebestuur hebben we een aantal belangrijke taken op het gebied van
sport: promotie, subsidieverstrekking aan organisaties, de Limburgse bevolking sensibi-
liseren, toegankelijkheid, doelgroepenbeleid en de bovenlokale sportinfrastructuur
financieel ondersteunen. We mogen ook de coördinerende rol van het bestuur niet uit
het oog verliezen. We maken daarbij de verschillende initiatieven niet alleen kenbaar,
maar stemmen deze ook beleidsmatig op elkaar af.

1.1. Infrastructuur

1.1.1. Regionale accommodaties

Er zijn infrastructuren waarvan de functie verder reikt dan de gemeentelijke bevolking
sportaccommodatie bieden. Daarom is er een onderzoek gevoerd naar de behoefte van
bovengemeentelijke accommodaties. Die behoeftestudie resulteerde voor de provincie
Limburg in een lijst van een 15-tal prioritaire regionale accommodaties. Onder regionale
accommodaties verstaan we concreet elke specifieke infrastructuur voor bepaalde spor-
ten die de financiële investeringskracht van één lokaal bestuur, club of federatie over-
stijgt en die dus in een samenwerkingsverband gerealiseerd dient te worden.

In het nieuw Vlaams Decreet op de erkenning en subsidiëring van gemeentelijke
en provinciale sportdiensten dat in 2008 in voege treedt, verwacht de minister van Sport
een behoeftestudie en een meerjarenplanning van de financiële participatie aan de uit-
bouw van regionale accommodaties door de provincies. De Vlaamse Regering is bezig
met de samenstelling van een infrastructuurfonds van 225 miljoen euro om hiermee de
komende jaren eenderde van de sportinfrastructuurbehoeften in Vlaanderen te kunnen
invullen op basis van co-financiering. In het verleden engageerde de deputatie zich
reeds om te voorzien in regionale accommodaties. De behoeftestudie is voor Limburg
afgerond. In afwachting van het infrastructuurfonds van Vlaanderen willen we minimum
5 accommodaties uit de prioriteitenlijst ondersteunen.

1.1.2. Sportinfrastructuur optimaal inzetten

We blijven vanzelfsprekend via werkingstoelagen de Limburgse sportsector ondersteu-
nen. In eerste instantie zijn dat de recreatie- en competitiesportfederaties. Met de pro-

vinciale steun is het voor hen mogelijk een bovenlokaal Limburgs programma aan te bieden dat voor een breed publiek toegankelijk is. We zullen in 2008 onderzoeken hoe we deze middelen efficiënter kunnen besteden.

Als we nog meer Limburgers aan het sporten willen krijgen, zal het nodig zijn om daar ook de infrastructuur voor te voorzien. Het is maar de vraag of de bestaande school-sportinfrastructuur optimaal benut wordt. Het is merkwaardig dat het basketbal- of volleybalterrein van een aantal Limburgse scholen na de schooluren of tijdens schoolvakanties niet gebruikt wordt. De Provincie Limburg beschikt over een regionaal verspreid netwerk van 6 provinciale scholen (Diepenbeek, Eisden, Hasselt, Lommel, Tongeren en Voeren) waar dit wel het geval is. Toch zullen we in 2008 het huidige naschools gebruik evalueren en peilen naar de behoeften aan trainingsfaciliteiten van de sportfederaties.

Los van het gebruik van de schoolinfrastructuur kunnen we ons dezelfde vraag stellen voor sommige andere publieke terreinen. Zo overwegen de stad Hasselt, de tennisfederatie, Bloso en de Provinciale Hogeschool Limburg om samen één nieuwe sport-hal te bouwen. Die hal kan tijdens de schooluren ondermeer gebruikt worden door de topsportschool en na de schooluren of tijdens de vakanties door een veel breder publiek. Om het gemengd gebruik van sportinfrastructuur te promoten, zullen we als provincie nagaan hoe we in dergelijk project kunnen participeren.

1.2. Openluchtsporten

1.2.1. Sport en natuur

We moeten een evenwicht vinden tussen de sportsector en de natuursector. De provincie heeft een hart voor natuurgebonden sporten en al jaren aandacht voor de sport in relatie tot de natuur, milieu en ruimtelijke ordening. In 2008 moeten we blijven zoeken naar pragmatische en haalbare oplossingen voor het recreatief medegebruik van de natuur door bepaalde sporttakken (motorcross en andere geluidsproducerende sporten, duiken, waterski, kleiduifschieten,...). Permanent overleg tussen de sportsector en de andere betrokkenen op het terrein zal hierbij noodzakelijk blijven. De provincie wil als coördinator blijven fungeren en mogelijkheden aanreiken om op gecontroleerde wijze en volgens goede afspraken toch sportieve bedrijvigheid toe te laten in de open natuur.

1.2.2. Mountainbikenetwerken

Ons rode fietsje fietst gretig door het Limburgse sportbeleid. Naast het uitgebreid fiets-routenetwerk voor wielervrienden, wat overigens tot over de grenzen tienduizenden enthousiastelingen naar onze provincie lokt, hebben we recent in Midden-Limburg een

eerste mountainbikenetwerk gerealiseerd. Dat verbindt Heusden-Zolder via Zonhoven en Houthalen-Helchteren met Genk. Maar daar stoppen we niet. Vanaf 2008 starten we met een omvangrijk mountainbikenetwerk in Zuid-Limburg dat maar liefst 700km lang wordt. Of we daarmee het Guinness Book of Records halen, valt nog af te wachten, maar we zullen een Europese primeur boven de doopvont houden. We fietsen met ons netwerk zelfs letterlijk de grens over. Het netwerk zal de provinciegrens met Vlaams-Brabant oversteken en zich een weg banen tot in Nederlands-Limburg. Het project is zo uniek dat het de belangstelling van Europa wist op te wekken, met als gevolg dat deze bereid is het netwerk financieel te ondersteunen met Efro-middelen. Ook hier weer wordt Limburg marktleider als het op fietsen aankomt.

1.3. Sport voor doelgroepen

1.3.1. G-Sport

G-sport of het geïntegreerd sportbeleid richt zich specifiek tot mensen met een handicap. Limburg is in Vlaanderen koploper in G-sport. Dat willen we uiteraard zo houden. We moeten dus alert blijven voor nieuwe noden en actief werken aan G-sport. Eén op de acht Belgen beneden de 65 jaar kampt met één of andere beperking. In Limburg gaat het over 90.000 mensen. Van die groep beoefent slechts 3% een sport. Dat is nog veel te weinig. Ook al hebben deze mensen elk hun eigen beperking, zij hebben zeker ook bewegingsbehoeften. Er mag geen apartheid ontwikkeld worden, waarbij mensen enkel terecht kunnen in een speciaal voor hen bestemde sportclub. Valide mensen én mensen met een beperking moeten elkaar kunnen ontmoeten in een sportclub. Ondertussen hebben 53 Limburgse sportclubs een G-afdeling. In 2008 willen we ook de grotere clubs over de brug halen. Als zij zich inzetten om mensen met een handicap in hun rangen op te nemen, zal dat een niet te stuiten dynamiek op gang brengen.

In de G-sport heeft de provincie ook de taak initiatieven ter bevordering van sport voor en door personen met een handicap te organiseren, coördineren en promoten. Dat doen we onder andere met de Euregio Sport- en Speldag voor mentaal gehandicapten, de Vroemdag, dressuurwedstrijden voor mentaal gehandicapten, buitenschoolse sportclubs voor jongeren met een mentale of een motorische handicap, voetbalcompetitie voor gehandicapten en de G-watersportdag die in 2008 uitgebreid zal worden tot een G-Watersportweek.

Voor personen met een uitermate zware handicap willen we een upgrade doen van de faciliteiten die aan personen met zware beperkingen geboden worden via de begeleiderspas. Met deze begeleiderspas, die uitgereikt wordt door de provinciale sport-

dienst, kunnen ze gratis een begeleider meenemen naar sportevenementen. Een 550-tal Limburgers hebben inmiddels een begeleidspas. Op die manier kunnen ook zij genieten van sport. De pas geldt ook voor culturele activiteiten maar ook daar is een upgrade nodig na al die jaren. We willen dus concreet op zoek gaan naar organisatoren groot en klein die open staan voor de begeleidspas en er op hun evenementen de faciliteiten voor willen voorzien.

1.3.2. Kwetsbare jongeren

1.3.2.1. Opboksen

Maatschappelijk kwetsbare jongeren moeten we via een gericht beleid naar het sportterrein lokken. Succesvolle initiatieven, zoals het project Opboksen, dat mede werd opgezet door een Limburgs bokser, willen we verderzetten. Bedoeling is om jongeren die rondhangen in beweging te krijgen. Essentieel in het project Opboksen is de aandacht voor de vorming en opleiding tot vrijwilligers, assistenten hulptrainers van het project. Een aantal jongeren uit Opboksen is erin geslaagd via een trainingsprogramma van Bloso een officieel trainersbrevet te behalen.

1.3.2.2. Powerplaysoccer

Jongeren de mogelijkheid bieden om samen in hun wijk te sporten en tegelijk hun voetbalvaardigheden aan te scherpen is de kern van Powerplaysoccer. In 2008 zullen we ervoor zorgen dat we in samenwerkingsverband tussen de provinciale sportdienst en de provinciale jeugdendienst voorzien in deze mobiele voetbalvelden die de gemeentebesturen kunnen uitlenen om zo “pleintjesvoetbal” voor jongeren in te richten.

1.3.3. Jeugd

Specialisten waarschuwen ons dat Vlaamse kinderen en jongeren te weinig bewegen, wat tot allerlei gezondheidsklachten kan leiden. Jongeren zijn de toekomst en juist daarom mogen we deze doelgroep niet uit het oog verliezen. Daarom organiseren we ook in 2008 twee grote evenementen. Sportkicks is een soort sportproeverij waarbij de jongeren kennis maken met allerlei sporttakken en bewegingstrends. De Doe-Aan-Sportbeurs is een interactieve beurs gericht tot 12-13 jarigen waar we hen informeren en stimuleren om aan het sporten te gaan.

Jongeren zijn gevoelig voor bewegingstrends en “nieuwe sporten”. We willen ook deze extra onder de aandacht van jongeren krijgen. In 2007 steunden we reeds Bossa-ball, een typisch voorbeeld van een trend die een nieuw publiek heeft weten te bereiken. Dankzij onze financiële steun, zijn zij in de mogelijkheid om hun sporters trainingsmoge-

lijkheden te bieden en hun sport ook aan te bieden aan het brede publiek. Mocht hieruit in 2008 een Bossaball-club in Limburg ontstaan, zijn we geslaagd in ons opzet.

1.3.4. De vrouw in de sport

Jaarlijks organiseert de Provinciale Sportdienst in samenwerking met het Provinciaal Integratiecentrum de Vrouwensportdag. In de beginfase namen uitsluitend allochtone vrouwen deel aan de sportdag, maar vandaag is er een mooie mix van allochtone en autochtone vrouwen. Met een verhouding van maar liefst 60/40. Vorige editie bereikten we hiermee 700 vrouwen. De Limburgse integratiesportdag voor vrouwen is een dag vol sportactiviteiten voor alle vrouwen waarop zij klassieke en nieuwe sporten kunnen beoefenen.

1.3.5. Senioren

De Limburgse seniorenportdag is ieder jaar weer een gezellig ontmoetingsmoment voor een duizendtal sportieve senioren uit heel de provincie. Deelnemende senioren kunnen hun keuze maken uit ruim 40 sportieve mogelijkheden. Zowel zeer actieve als iets rustigere sporten staan op het programma: van spinning en muurklimmen tot tai chi en stoelmassages. Lezingen en workshops over gezond bewegen en zelfs toeristische activiteiten vormen ook een deel van het programma. In 2008 zijn we toe aan onze 15de editie van de seniorenportdag, ook dan weer zetten we onze Limburgse senioren aan het sporten.

1.3.6. Obesitas-, diabetes- of hartpatiënten

Obesitas-, diabetes- en hartpatiënten hebben ook behoefte aan beweging en sport. Uiteraard kunnen zij niet zonder professionele en specifieke begeleiding. Daarom richt de provincie speciale bewegingslessen in in het Provinciaal Sportcentrum Dommelhof. We plannen in 2008 een project voor hartpatiënten, een project bewegen voor mensen met een beperking en een diabetesproject.

1.3.7. Provinciepersoneel

Als we als bestuur willen dat de Limburgers meer sporten en bewegen, moeten we uiteraard zelf het goede voorbeeld geven. Daarom richt de provincie een jaarlijkse sportdag in voor haar personeel. We moedigen het personeel maximaal aan om hieraan deel te nemen. In 2008 starten we voor het personeel ook met een nieuw project: de fitbus. Deze bus zal de "fitheid" van ons personeel onder de loep nemen. In een latere fase onderzoeken we of we de test kunnen uitbreiden en aanbieden aan heel de Limburgse bevolking.

1.4. De Wielerschool

Limburg moet investeren in de dingen waar ze goed in is en het verschil maakt. De fiets is hier uiteraard een mooi voorbeeld van. Het toeristisch fietspadennetwerk is uitgeroepen tot het achtste wereldwonder. Duizenden toeristen komen hiervoor jaarlijks naar Limburg. Als gekende fietsprovincie moeten we dan ook verder blijven investeren in het “fietsbeleid”. Ook in de sport moeten we als provincie inspanningen leveren voor de fiets. Daarom steunden we afgelopen jaar de oprichting van de Limburgse Wielerschool onder de deskundige leiding van coördinator en Limburgs wielrenner Marc Wauters.

De Wielerschool geeft aan kandidaat wielrenners de mogelijkheid om onder begeleiding te trainen. Vroeger gebeurde dat gewoon op straat, maar dat is met het drukke verkeer van vandaag geen evidentie meer. In de Wielerschool, gelegen aan het circuit van Zolder, zullen jongeren zowel op het circuit als op de baan onder begeleiding kunnen gaan trainen. Deze school moet een project worden waar het jonge wielertalent van de toekomst zal ontdekt worden en naar de topsport geleid wordt. De Wielerschool heeft ook aandacht voor fietsrijvaardigheid en verkeersopvoeding. Dit laatste komt ten goede van de verkeersveiligheid en draagt uiteraard ook bij tot een veiliger functioneel fietsgebruik. Met de locatie van de Wielerschool hebben we ook verschillende troeven in handen. In Limburg is Zolder centraal gelegen en het circuit biedt de ideale ruimte. Als kers op de taart is Lotto ook nog bereid om in Zolder een BMX piste te sponsoren. Marc Wauters zal in samenwerking met de Limburgse wielwereld een programma uitwerken voor de drie fietsdisciplines: weg, veld en piste. In ons sportbeleid zullen we de Wielerschool dan ook in 2008 verder financieel blijven ondersteunen. We gingen dit engagement aan gedurende 2 jaar. Nadien moet het project “zelfbedruipend” zijn.

1.5. Topsport

1.5.1. Financiële steun aan Limburgse topsporters

In het verleden heeft de provincie zich ingespannen om topsportevenementen en projecten financieel en/of logistiek te ondersteunen. We moeten ons vandaag de vraag durven stellen of die steun voldoende gericht aangeboden werd. Provinciale steun is absoluut noodzakelijk voor evenementen die het zonder steun niet zouden halen. Dat betekent dat we gedurfde keuzes moeten maken. Moeten we alle initiatieven steunen of moeten we ervoor kiezen enkel de vernieuwende initiatieven te steunen die zonder provinciale steun niet uit de startblokken zouden geraken? De vraag stellen, is ze beantwoorden. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat provinciale middelen enkel ten goede komen

van grote sportorganisatoren, maar integendeel, van alle Limburgse topsporters. Dit zal een belangrijke wijziging betekenen in ons sportbeleid. Het zal ruimte creëren om meer clubs en topsporters te steunen.

1.5.2. Topsporters waarderen

De provincie wil topsport en haar eigen topsporters waarderen met de jaarlijkse Limburgse Sportprijzen. Categorieën zijn de beste club, de beste G-sporter, de verdienstelijke bestuurder én beste sportman en Limburgse Laurier. In 2008 willen we de jury graag uitbreiden met een persjury, zodat we de media beter kunnen betrekken bij de Limburgse topsport. We vullen de prijzen ook aan met de prijs voor sportverdienste, waarmee we iemands carrière of uitzonderlijke verdienste willen lauweren. Dit evenement moet een vaste waarde in Limburg worden. In 2008 zullen we dan ook investeren in de professionalisering en bekendheid van het evenement.

1.6. Werk en vorming

1.6.1. Vorming

Sport moet ernstig genomen worden. Mensen in de sportwereld hebben recht op een degelijke opleiding en training. Dan hebben we het niet enkel over de sportbeoefenaars uiteraard. Ook bestuurders van sportclubs en medewerkers van sportdiensten hebben recht op kwalitatieve bijscholing zodat ze op een professionele wijze aan ledenwerving kunnen doen, evenementen kunnen organiseren of promoten. Dergelijke opleidingen organiseren het Instituut voor Sportbeheer, Bloso én de provincie zelf. Wij als provincie coördineren en bundelen alle sportvormingen en bieden zelf vormingen aan tegen zeer democratische prijzen. In 2008 zetten we het vormingsbeleid verder.

Er zijn duizenden mensen die zich vrijwillig inzetten als begeleiders of trainers in een sportclub. Zij krijgen nog steeds te weinig waardering voor hun werk. Ook aan hen willen we aandacht blijven besteden in ons vormingsprogramma.

1.6.2. Vlabus

Er is een blijvende nood aan sporttechnische en organisatorische begeleiding in de sportsector. Dat moeten we doen met officiële tewerkstelling. Vlabus komt daaraan tegemoet. Vlabus is de partner voor kwalitatieve begeleiding in de sportsector in Vlaanderen. Dit gebeurt in samenwerking met alle provincies. Naar meer officiële tewerkstelling streven is dan ook zeker en vast een doelstelling die we in 2008 gerealiseerd willen zien. In heel Vlaanderen werden via Vlabus 10.000 uren tewerkstelling gerealiseerd,

waarvan 2.000 in onze provincie. In 2008 streven we naar een toename van 50% of 1.000 extra uren legale tewerkstelling. De provincie Limburg, de Vlaamse minister voor Sport, Vlabus en de sportclubs zelf zullen dit realiseren.

1.6.3. Sportraden

In de Provinciale Sportraad is heel de Limburgse sportsector vertegenwoordigd. Deze raad verstrekt advies, realiseert overleg en samenwerking tussen de provinciale federaties en organisaties en de gemeentelijke sportraden.

De provinciale gehandicapten sportraad is een belangrijke schakel tussen de gehandicapte sportbeoefenaar en de provinciale overheid en is het officiële adviesorgaan van de Limburgse gehandicapten sportsector.

Ook staan de Provinciale Sportraden in voor het stimuleren, het coördineren en het begeleiden van alle mogelijke sportinitiatieven in Limburg. En is zo een belangrijke schakel in ons beleid. De Provinciale sportraden hebben inmiddels hun nuttige en optimale werking bewezen en dit is ook de reden waarvoor zij verder aangemoedigd zullen worden om hun adviesfunctie op te nemen. Waar mogelijk zullen zij tevens aangespoord worden om problemen of uitdagingen in de sportsector aan te kaarten en samen na te denken over mogelijke oplossingen.

2. Jeugd

“Fietsen is vooruitzien, zei mijn vader altijd”

Wethouder Jansma in A'foortse Courant op 22 november 2003

In Limburg is bijna eenderde van de bevolking jonger dan 25. Op 1 januari 2006 stond de teller op 232.034, met iets meer jongens dan meisjes. Dit komt concreet neer op 28,5 procent van onze Limburgse bevolking. Hiervan is ruim 1 op 5 jonger dan 20 jaar. Als we de cijfers van de verschillende jonge leeftijdsgroepen vergelijken met de Vlaamse cijfers dan zien we dat Limburg relatief gezien iets meer tieners en jongeren telt en iets minder kinderen onder de twaalf jaar.

Limburg telt 600 plaatselijke jeugdwerkingen, gaande van jeugdhuizen, jeugd Bewegingen, speelpleinwerkingen tot buurt - en wijkwerkingen of concertorganisaties. Ook zijn er ruim 40 provinciaal werkende jeugdorganisaties actief. Niet alle werkingen registreren leden of kennen een systeem van lidmaatschap. Toch kan op basis van het aantal plaatselijke jeugdinitiatieven worden aangenomen dat zowat 50.000 Limburgse kinderen, tieners en jongeren aan jeugdwerkactiviteiten deelnemen. Concreet komt het erop neer dat 1 op 4 jonge Limburgers op één of andere manier deelnemen aan het jeugdwerk.

2.1. Aandacht voor kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren kunnen niet stemmen en zij kunnen dus geen vertegenwoordigers kiezen. Dat maakt hun positie op het vlak van beleid iets kwetsbaarder, omdat ze afhankelijk van de zorg en goodwill van volwassenen zijn. Als we eerlijk zijn, moeten we toegeven dat de politiek wel eens de specifieke noden van kinderen en jongeren over het hoofd ziet. Beleidsvoerders kunnen de ideale situatie echter dicht benaderen door het instrument van de jeugdparagraaf in te voeren. Het volstaat in ieder beleidsdomein jeugd als doelgroep niet te vergeten en bij iedere beleidsbeslissing oog te hebben voor hun belangen.

Zo zal bijvoorbeeld een jeugdparagraaf in het domein van ruimtelijke ordening wijzen op de specifieke speelbehoeften van kinderen in een recreatief gebied. In overleg met vele diensten binnen het provinciebestuur willen we hiervoor ijveren.

Aandacht hebben voor jongeren is aandacht hebben voor de toekomst. Niet alleen omdat zij onze toekomst uitmaken, maar omdat zij op die manier ook leren dat politiek impact heeft op het leven van elke burger en hen van jongs af toont hoe belangrijk beleidsvoering is.

Met de invoering van deze jeugdparagraaf nemen we dan ook duidelijk afstand van elk discours dat jongeren tracht te culpabiliseren door hen voortdurend in verband te brengen met hinder, lawaai, vandalisme, ongemakken of zelfs kleine criminaliteit. Uiteraard moet overlast aangepakt worden, maar dit betekent niet dat jongeren uitsluitend negatief in beeld moeten worden gebracht. Als we in de media lezen dat tienermeisjes zich in een coma drinken, of dat spelende kinderen beschouwd worden als gevaarlijke bronnen van geluidsoverlast, zijn dat pogingen om van de uitzonderingen de regel te maken.

Jongeren hebben recht op ruimte, want ruimte is voor hen zuurstof om zich te ontwikkelen, zowel letterlijk als figuurlijk. En elk kind beschikt over talenten en verdient de kans om zijn of haar talent te ontwikkelen. “Geef Jeugd Ruimte” blijft dan ook een belangrijk thema in ons jeugdbeleid.

Voorts moeten we blijvend oog hebben voor de wisselende trends die in de jongerencultuur zeer gemakkelijk opduiken. Als gedeputeerde bevoegd voor jeugd is het mijn taak ze te ontdekken en in te spelen op deze nieuwe ontwikkelingen, dit alles uiteraard in het belang van de jongeren zelf.

2.2. De echte ruimte

2.2.1. Kampplaatsen

Op steeds minder plaatsen is het mogelijk om te ravotten in de natuur. We werken daarom met infrastructuur, ruimtelijke ordening, milieu en natuur samen om tot meer speelbossen en groene ruimtes voor jongeren te komen.

De laatste jaren zijn er ook problemen ontstaan inzake de inplanting van kampplaatsen. Voor jeugdverenigingen zijn die van essentieel belang, omdat ze tijdens het weekend en schoolvakanties ruimte bieden aan tienduizenden jongeren. Maar die kampplaatsen zijn vaak zonevreemd, omdat ze bijvoorbeeld in natuurgebieden liggen.

In uitvoering van een Vlaamse resolutie werd afgelopen zomer door de Vlaamse Ministers van jeugd, toerisme, ruimtelijke ordening en leefmilieu een rondetafel georga-

niseerd over de zoneringsproblemen van kamphuizen. Inmiddels werd er een task force opgericht die de besluiten van deze ronde tafel zal opvolgen en uitvoeren. Hierin zullen we deelnemen en de werkzaamheden opvolgen.

Het uitgangspunt is dat deze kampplaatsen moeten blijven bestaan, wat betekent dat ze waar mogelijk geregulariseerd moeten worden zoniet vervangen moeten worden door evenwaardige alternatieven.

Jeugdverblijfcentra konden tot voor kort rekenen op provinciale subsidies voor infrastructurele verbeteringen. Die subsidieregeling is enige tijd geleden overgenomen door Toerisme Vlaanderen. De provincie zal in 2008 verder intens samenwerken met het Centrum voor Jeugdtoerisme, de organisatie die in dat verband een landelijke opdracht vervult. Jaarlijks zullen we een infomoment organiseren voor de uitbaters en eigenaars van de Limburgse kamphuizen en zullen we trachten het aandeel Limburgse subsidieaanvragen te verhogen.

2.2.2. Veilige jeugdlokalen

Jongeren verdienen niet alleen jeugdlokalen. Die lokalen moeten ook veilig zijn. Nog teveel jeugdlokalen zijn niet brandveilig genoeg. Via sensibilisatiecampagnes zullen we steden en gemeenten aanzetten om te werken aan een degelijke en een veilige infrastructuur voor jongeren. We zullen in samenwerking met de jeugdsector en deskundigen een platform ontwikkelen dat inhoudelijke ondersteuning biedt aan gemeenten die willen investeren in veilige jeugdlokalen. Voorwaarde is wel dat de gemeente een investeringsbudget voorziet.

2.2.3. Fuifzaal en feestloket

In deze veilige ruimte moeten jongeren zich kunnen uitleven en ook wel eens een feestje kunnen bouwen. De provincie zal in 2008 ook weer investeren in degelijke fuifzalen. Verder is het voor jongeren natuurlijk ook belangrijk dat ze weten waar ze terecht kunnen als ze één of andere festiviteit willen organiseren. 25 Limburgse gemeentes beschikken nu reeds over een feestloket, waar iedereen terecht kan voor informatie. We willen het aantal gemeentes met feestloket in 2008 uitbreiden. De provincie beschikt over een virtueel Limburgs Loket via de website www.feestloket.be.

Het provinciaal Fuifforum krijgt een andere invulling en brengen we onder bij het nieuwe vormingsaanbod Sûr Plâce. Het thema voor 2008 is "gehoorschade bij jongeren". Dit laatste is een nieuw fenomeen dat helaas vaak voorkomt en waar het provinciebestuur niet langer naast mag kijken.

2.3. Mediaruimte

Jongeren ruimte geven is niet alleen zorgen voor letterlijke ruimte zoals kampplaatsen en fuifzalen, financiële ruimte om werkingen en activiteiten te organiseren of ruimte om creatief te zijn, denk maar aan Kunstbende en Limbomania. Onze Limburgse jongeren verdienen ook mediaruimte. Jongeren komen vaak ik het nieuws maar al te vaak is de beeldvorming negatief: tieners die drinken, vandalisme, problemen op scholen, noem maar op. Jongeren zijn perfect in staat hun eigen verhaal te brengen. En dat is ongetwijfeld een kleurrijk en écht verhaal. Wij willen hen daarvoor de ruimte geven. We onderzoeken vandaag hoe we Limburgs nieuws voor en door jongeren kunnen uitbouwen.

2.4. Financiële ruimte

2.4.1 Structurele subsidies aan jeugdorganisaties

De provincie ondersteunt provinciale jeugdorganisaties of organisaties met een substantiële jeugdwerking op provinciaal niveau. Het subsidiereglement “betreffende de subsidiëring van provinciale jeugdorganisaties” bepaalt de voorwaarden om als provinciale jeugdorganisatie erkend en gesubsidieerd te worden. Voor erkenning en financiële steun dienen de betrokkenen elke drie jaar een jeugdbeleidsplan in. De “provinciale adviescommissie provinciale jeugdorganisaties (PAPJ)” geeft op basis van die jeugdbeleidsplannen advies over het toe te kennen subsidiebedrag. De subsidie wordt toegekend voor de periode 2008-2010. De toekenning zal in december 2007 gebeuren.

Binnen het subsidiereglement maken we een onderscheid tussen jeugdwerkvormen en bijzondere partners. In beide gevallen ontvangt de organisatie een subsidie voor de werking. Bij bijzondere partners maken we bijkomend een overeenkomst op waarin we opdrachten bepalen die de organisatie vanuit het provinciaal jeugdbeleid zal uitvoeren. De afgelopen jaren hadden we vijf bijzondere partners. Het Limburgs Steunpunt Straathoekwerk bouwde een ondersteuning uit voor jongeren die rondhangen, het Centrum voor Maatschappelijke Gelijkheid en Jeugdwelzijn behartigde de belangen van maatschappelijke kwetsbare jongeren, de Regenboog ontwikkelde vorming en begeleiding bij het bereiken en opnemen van kinderen, tieners en jongeren met een handicap in het jeugdwerk, Muziekodroom zorgde voor opleidingen in popmuziek, repetitiefaciliteiten en info en service bij de uitbouw van een lokaal popbeleid en Villa Basta organiseerde een aantrekkelijk mobiel aanbod van creatieve workshops en projecten voor de jeugdsector.

Welke organisaties de komende jaren het statuut van bijzondere partner zullen krijgen, zal voor 2008 nog bepaald worden.

2.4.2. Ondersteuning van vernieuwende initiatieven

Via het reglement “subsidies voor jongereninitiatieven” subsidieert de provincie vernieuwende initiatieven. Ook steunen we op deze manier nieuwe projecten of ideeën voor samenwerking in de jeugdsector. Projecten die voor dit subsidiereglement in aanmerking komen zijn bijvoorbeeld projecten die toegankelijker jeugdwerk bevorderen, artistieke creaties, podiumkansen aan jonge Limburgse bands of dj’s, Limburgse popfestivals en projecten van jeugdhuizen die een regionaal aanbod van activiteiten ontwikkelen. Dit reglement is jaarlijks goed voor 130 subsidieaanvragen en zullen we in 2008 aan een grondige evaluatie onderwerpen zodat we nog meer op de noden van de sector kunnen inspelen.

2.5. Creatieve ruimte

2.5.1. Muziek

Het Limburgse jeugdbeleid staat bekend om haar creatieve aanpak, wat in het verleden resulteerde in talrijke spraakmakende initiatieven rond popmuziek. Uit die dynamiek is ondermeer Limbomania ontstaan. In 2008 werken we, samen met de departementen cultuur en onderwijs, verder aan de Pop - en rockacademie, die de eerste gedegen opleidingen voor hedendaagse popmuziek zal organiseren. Afgestudeerden zullen er een officieel erkend diploma krijgen.

Het tweejaarlijkse talentenconcours Limbomania kan op provinciale steun blijven rekenen. In het verleden was deze wedstrijd de springplank voor muzikanten als bijvoorbeeld Buscemi en Zornik. In 2008 is er geen editie, maar dit betekent niet dat er geen werk aan de winkel zal zijn. De finalisten van 2007 vormen voor Limburg een belangrijk cultureel kapitaal dat ondersteuning verdient. Het is onze opdracht er voor te zorgen dat het jonge talent in de hele provincie bekend wordt, zodat het zich verder kan ontwikkelen om uiteindelijk buiten de provinciegrenzen en hopelijk buiten de landsgrenzen door te breken. Ondertussen bereiden we de editie van 2009 voor, die ambitieuzer moet zijn dan de vorige edities. Het is immers de bedoeling dat de impact van Limbomania verder reikt dan de pop- en rockscène zelf en doordringt tot in de in de gemiddelde Limburgse huiskamer. Elke Limburger mag immers trots zijn dat onze jongeren op muzikaal vlak hoge toppen scheren. Maar het mag natuurlijk nog ambitieuzer. Trots op Limburg betekent immers dat Limburgs muzikaal talent ook buiten de provinciegrenzen moet worden gepromoot.

2.5.2. Kunst en cultuur

De interprovinciale wedstrijd “Kunstbende”, waar jongeren van 13 tot 19 jaar hun talenten in diverse artistieke disciplines (dans, woord, plastische kunsten) kunnen meten, kan op onze steun blijven rekenen. De wedstrijd, die in 1999 van start ging, bereikt jaarlijks zo’n 250 jonge creatievelingen. Dit najaar starten de inschrijvingen voor de 9de editie met een voorronde in februari 2008.

In 2008 willen we ook streven naar een nauwere samenwerking met Z33, het kunstencentrum in hartje Hasselt, dat steeds heel wat boeiende tentoonstellingen en projecten presenteert. Deze tentoonstellingen moeten ook voor kinderen en jongeren attractiever worden. Op een voor hen boeiende manier willen we in 2008 onze jeugd in contact brengen met actuele beeldende kunst en vormgeving.

2.6. Ruimte voor ontspanning en ontmoeting

Het is een feit dat jongeren mekaar graag ontmoeten ook al gebeurt dat dan niet in club - of verenigingsverband. De provincie mag deze jongeren niet uit het oog verliezen en zal dus aandacht besteden aan ruimtes voor nieuwe bewegingstrends, zoals power play soccer, bossaball en skating.

Jongeren staan merkwaardig genoeg niet op hun eentje maar vormen netwerken met andere jongeren buiten het verenigingsleven. Dergelijke netwerken overlappen soms de netwerken van de georganiseerde jeugdwerkingen. Het is belangrijk dat de provincie dergelijke netwerking ondersteunt. We zorgen er voor dat we gemeentelijke jeugdschepenen samen brengen of brengen via de Limburgse Raad voor het Jeugdbeleid (LRJ) vertegenwoordigers van provinciale erkende jeugdorganisaties en bijzondere partners, van gemeentelijke jeugdleden en individuele jongeren met elkaar in contact.

Vanaf 2008 start de Provinciale Jeugddienst met “SûR PLACE”, dé vitaminekuur in lokaal jeugdbeleid. Dit nieuw initiatief wordt ontwikkeld om de wildgroei aan infomomenten en thematische vormingsdagen voor jeugdwerkers, jeugddiensten, schepenen en jeugdleden in te dijken. SûR PLACE moet hét vormings- en ontmoetingsmoment voor de Limburgse jeugdsector worden met een bundeling van en verscheidenheid aan relevante en actuele thema’s.

Via het project “Kruipolie” trachten we de samenwerking te smeren tussen provinciale jeugdorganisaties en de gemeentelijke jeugddiensten. Samen met de jeugdsector bekijken we of we de contacten en de samenwerkingsverbanden binnen “Kruipolie” kunnen bestendigen binnen het hoger genoemde project “Sûr place” .

2.7. Kwetsbare jongeren

Jongeren vormen op zich al een relatief kwetsbare groep, maar binnen die groep is het nodig extra aandacht te besteden aan de meest kwetsbaren onder hen. De overlegcommissie Maatschappelijk Kwetsbare Jongeren verenigt organisaties die zich beroepshalve bezighouden met maatschappelijk kwetsbare jongeren. We willen deze commissie maximaal stimuleren door vanuit hun ervaring knelpunten aan te kaarten en oplossingen hiervoor aan te reiken.

In 2008 willen we in dialoog met deze organisaties zoeken naar een maximale afstemming, samenwerking en diversiteit in het aanbod naar maatschappelijk kwetsbare jongeren. Tegelijk moeten we de verschillende vormen van jeugdwerk overhalen om hun werking ook naar maatschappelijk kwetsbare kinderen, tieners en jongeren te promoten.

We willen vanuit Jeugd én Veiligheid samen met Welzijn aandacht hebben voor de suggesties die vanuit de werkgroep “preventie en sensibilisering intrafamiliaal geweld” op tafel komen. We willen ijveren voor extra aandacht voor kinderen en jongeren die rechtstreeks of onrechtstreeks het slachtoffer zijn van geweldpleging in het gezin. Uit alle onderzoeken blijkt dat deze jongeren op volwassen leeftijd vaak zelf geweldplegers worden. Alleen preventie kan deze cirkel doorbreken.

2.8. De jeugd op de fiets

De fiets is bij jongeren het vervoersmiddel bij uitstek. Bovendien draagt fietsen bij tot een goede fysieke conditie. Het is goed voor het milieu en bovenal kunnen kinderen zich met de fiets makkelijk autonoom verplaatsen.

In de verplaatsingen van kinderen en jongeren naar school zien we dat in het lager onderwijs het gebruik van de auto voor het schoolvervoer met 50 procent dominant is. In het eerste jaar van het secundair onderwijs neemt het aantal autogebruikers af tot 33 procent en stijgt het fietsaandeel tot 45 procent. De vrijetijdsverplaatsingen met de fiets liggen met 15 procent een stuk lager. Fietsverplaatsingen zijn vooral populair bij jongeren tussen 13 tot 15 jaar.

De fiets kan dus nog wat heel extra promotie gebruiken bij onze Limburgse jeugd, een uitdaging die we willen aangaan samen met de dienst mobiliteit en veiligheid. In 2008 werken we aan een fietspool – het zogenaamd rijden onder begeleiding – naar speelpleinwerkingen of kampplaatsen, en voorzien we extra ondersteuning voor de plaatsing van fietsstallingen.

3. Mobiliteit

“Fietsen doe je op straat, niet op papier”

Wethouder Jansma in A'foortse Courant op 22 november 2003

Mobiliteit blijft één van de belangrijke pijlers voor de ontwikkeling van Limburg. Zowel economisch als sociaal-maatschappelijk is de uitbouw van een duurzaam Limburgs mobiliteitsbeleid cruciaal. Wij staan voor heel wat uitdagingen en de evolutie van onze mobiliteit bepaalt de leefbaarheid, bijvoorbeeld het gevoel van verkeersveiligheid, van onze provincie. Als bestuur dragen we hierin niet alleen de verantwoordelijkheid, maar nemen we vanuit onze bovenlokale invalshoek enkele specifieke taken op. De krijtlijnen van het provinciale mobiliteitsbeleid zijn sensibilisatie, communicatie, informatie, betoelaging, advisering en begeleiding van burgers, scholen, bedrijven en gemeenten.

De federale overheidsdienst economie berekende dat 86 procent van de Limburgse werknemers in eigen provincie werkt. Het Onderzoek Verplaatsingsgedrag Vlaanderen leert dat ruim 73 procent hoofdzakelijk de auto gebruikt om zich naar het werk te verplaatsen. De uitdaging voor het beleid ligt dan ook in het terugdringen van het auto-solisme. We hebben het recht mobiel te kunnen zijn, maar we moeten hierbij ook oog hebben voor veiligheid, hoffelijkheid en duurzaamheid. Het Limburgse mobiliteitsbeleid mag geen anti-autobeleid zijn want de auto is in vele gevallen de meest aangewezen oplossing om zich te verplaatsen. Maar als iedereen voor elke verplaatsing de wagen gebruikt, staat op de duur iedereen stil. Het gaat er om de wagen verstandig te gebruiken. Een maximale verkeersveiligheid en duurzaamheid zijn dan ook de twee belangrijkste doelstellingen in het provinciaal mobiliteitsbeleid.

Door een geïntegreerde aanpak, waarbij alle vervoermiddelen in beeld komen, willen we inspelen op alle alternatieven voor het ‘alleen-in-de-auto-rijden’. Vanuit onze Limburgse traditie leggen we een extra accent op het fietsgebruik. Onze provincie is niet alleen een toeristisch fietsparadijs, heel wat Limburgers kiezen meer en meer voor de fiets om naar het werk, de school of de winkel te rijden.

We zijn er ons ten volle van bewust dat de broodnodige mentaliteitswijziging om

het overdreven autogebruik te verminderen tijd vraagt. We trachten dan ook stapsgewijs maar met concrete initiatieven die mentaliteitsverandering bij de Limburger te laten doordringen.

Maar als bestuur kunnen we niet alleen de hele mobiliteitsknoop oplossen. We zoeken dan ook naar samenwerkingsverbanden om zo met een 'rijkere' aanpak op alle niveaus eenzelfde doelstelling na te streven.

We willen met onze concrete projecten en met oog voor elk alternatief tot op het niveau van de individuele Limburger de mogelijkheden aanreiken om goedkoper, efficiënter, gezonder en properder van A naar B te gaan.

3.1. Anders naar het werk werkt

Eén van de meest regelmatige verplaatsingen die we maken zijn die naar het werk. De gewoonte om de auto te nemen voor deze verplaatsingen is nog steeds hardnekkig. Nochtans bieden de duurzame alternatieven in vele gevallen heel wat mogelijkheden. Vanuit het bestuur ontwikkelden we de afgelopen jaren een aantal concrete initiatieven die een antwoord zijn op een aantal mobiliteitsvragen die zich stellen.

Wij spelen al enkele jaren de voortrekkersrol in het mobiliteitsmanagement voor bedrijven en de know how die we stilaan opbouwden, willen we bestendigen en verder ontwikkelen.

3.1.1. Mobidesk Limburg

Mobidesk Limburg is het eerste vervoercoördinatiecentrum voor het woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen in België. Het centrum geeft concrete antwoorden op de mobiliteitsvragen voor de woon-werkpendel die bedrijven, steden en gemeenten zich stellen. Na 4 jaar werking heeft Mobidesk Limburg 113 leden-bedrijven die gebruik maken van haar diensten en bereikt het centrum ruim 36.000 werknemers. Met Mobidesk Limburg heeft het Provinciebestuur een instrument in handen waarmee zij rechtstreeks het pendelgedrag van de Limburgers kan beïnvloeden.

Onderzoek bij de leden-bedrijven wees uit dat het gebruik van duurzame vervoermiddelen na 2 jaar sterk steeg nadat Mobidesk de begeleiding van het bedrijf op zich nam. Carpoolen steeg met 52 procent, het treingebbruik met 30 procent, het fietsgebruik met 15 procent en het busgebruik met 7 procent.

In 2008 zullen we proberen om Mobidesk, in samenwerking met het Vlaams Gewest en de Lijn, te integreren in een Provinciaal Mobiliteitspunt. Dit zal een belangrijke aanvulling betekenen op de dienstverlening duurzame mobiliteit voor bedrijven.

Bovendien moet deze integratie het mogelijk maken om het aanbod nog vlotter te laten verlopen. Hiervoor neemt het provinciebestuur de verantwoordelijkheid voor de begeleiding van de bedrijven en op middellange termijn ontwikkelt zij initiatieven om onderwijsinstellingen te begeleiden en een aanbod te realiseren om het vervoer van en naar grote evenementen duurzamer te laten verlopen.

De provincie moet uiteraard zelf “als bedrijf” het goede voorbeeld geven. Met de ontwikkeling en uitvoering van het bedrijfsvervoersplan streeft het bestuur ernaar het aantal autokilometers van het provinciepersoneel in de woon-werkpendel en bij de dienstverplaatsingen te doen dalen. En niet zonder succes. Na 3 jaar is het aandeel fietsers gestegen van 11 procent naar 19 procent, het aandeel bus- en treingebruikers nam met 1 tot 1,5 procent toe en het aandeel carpoolers nam eveneens met ongeveer 1 procent toe. Een wijziging van goed 10 procent in het mobiliteitsprofiel van een organisatie op zo'n korte termijn is een zeer hoge score.

De komende jaren moet het onze ambitie blijven om het aandeel duurzame verplaatsingen in de woon-werkpendel nog te vergroten. Vooral het carpoolen en het openbaar vervoer hebben nog een belangrijk potentieel.

In het licht van de Kyoto-norm en de doelstellingen die de Federale en Vlaamse overheid voorop stelden, moet het de ambitie van het bestuur zijn om het aandeel duurzame pendelaars bij het eigen personeel op 30% te brengen tegen 2013. We mogen daarom onze aandacht voor het duurzaam pendelgedrag niet laten verslappen.

3.1.2. Afkicken!

Bij de campagne “Afkicken!... autoluw naar het werk” worden zoveel mogelijk Limburgse werknemers er toe aangezet om duurzaam naar het werk te pendelen. Deze campagne kende verschillende opeenvolgende jaren succes. In 2007 waren er 3606 deelnemers in 91 bedrijven en 771 nieuwe Afkickers. In totaal goed voor 875 403 km duurzame kilometers, een stijging van 51 060 km tegenover 2006 en gelijk aan 20,5 keer de wereld rond. Uit de na-campagne in het najaar van 2006 bleek dat ongeveer 70 procent van de Afkickers die voor een eerste maal overstapten naar een duurzaam vervoermiddel dat ook blijven doen.

Deze cijfers bewijzen het belang van een goed gevoerde sensibiliseringscampagne. Gezien het succes ervan zal ze de komende jaren worden herhaald en zal ernaar gestreefd worden om ze in te schakelen of toch minstens af te stemmen op de ‘ik Kyoto’ campagne van de Bond Beter Leefmilieu. Deze campagne heeft immers eenzelfde doelstelling. De evaluatie van 2007 vindt plaats in oktober 2007, hiervan zijn nog geen gegevens beschikbaar. Voor de editie 2008 en later zal er nagegaan worden in welke mate beide campagnes kunnen samengaan.

3.2. Jong geleerd is oud gedaan!

Leerlingen, leerkrachten en ouders moeten aangemoedigd worden om het hele jaar lang duurzaam en veilig naar school te gaan. In het verleden werd er hiervoor aan de Limburgse scholen al allerhande materiaal aangereikt om duurzame mobiliteit een prominente plaats te geven in het schoolgebeuren.

3.2.1. Autoluwe Schooldag (ALS)

De Autoluwe Schooldag bereikt jaarlijks ongeveer 90.000 leerlingen in bijna alle Limburgse gemeenten. Het evenement is ondertussen een klassieker geworden, die bijna automatisch in de jaarplanning van heel wat scholen wordt ingeschreven. De bedoeling van de ALS is de initiatieven die scholen en gemeenten nemen op vlak van mobiliteit en verkeersveiligheid voor scholen in de kijker zetten. Door de ALS komt duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid niet alleen bovenaan de agenda bij de leerlingen en leerkrachten, maar ook bij de ouders.

In 2007 namen alle Limburgse gemeenten deel aan de ALS. Het is de bedoeling om ook de volgende jaren de Autoluwe Schooldag als 'feestmoment voor de veilige en duurzame mobiliteit' aan te bieden aan de scholen en gemeenten. Daarbij willen we de formule bij de volgende edities oprispen en regelmatig nieuwe elementen toevoegen aan het aanbod. In 2008 zal de Autoluwe Schooldag op 14 mei vallen.

3.2.2. Winterprogramma Autoluwe Schooldag

Werken aan verandering van de mobiliteitsgewoonten moet een volgehouden inspanning gedurende het hele schooljaar zijn. Daarom bieden we aan de scholen het Winterprogramma ALS aan. De scholen kunnen een keuze maken uit ongeveer 200 gratis activiteiten over mobiliteit en verkeersveiligheid gaande van toneel, over fietsbehendigheidsoefeningen tot educatieve spelen. Het Winterprogramma is voor veel scholen een stimulans om de mobiliteitsactiviteiten niet langer te beperken tot de periode van de ALS zelf, maar ook in de winterperiode een aanbod over mobiliteit te organiseren. Door dit aanbod ontdekken ook heel wat scholen de mogelijkheid die de Mobilim-subsidies bieden voor het organiseren van verkeersveiligheids- en mobiliteitsactiviteiten.

Gezien het belang en het succes zullen we het Winterprogramma ook in de volgende jaren aan de Limburgse scholen aanbieden. We zullen er ook naar streven de begeleiding van scholen bij de uitwerking van een jaarprogramma rond verkeersveiligheid en mobiliteit op school aan het Winterprogramma ALS te koppelen.

3.3. Veilig onderweg:

3.3.1. Fietsinfrastructuur

Eén van de belangrijkste argumenten om meer naar het werk, de school of de winkel te fietsen is de goede fietsinfrastructuur. Veilige en comfortabele fietspaden en diefstalveilige fietsenstallingen zijn noodzakelijke voorwaarden om meer mensen op de fiets te krijgen voor hun dagelijkse verplaatsingen.

3.3.1.1. Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk (BFFN)

Het Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk is het geheel aan fietspaden nodig om veilig per fiets naar het werk, school of winkel te gaan. Dit netwerk moet voor de veiligheid van de functionele fietser op termijn volledig gerealiseerd worden. Hiervoor werd in 2003 een financiering door middel van subsidiëring uitgewerkt. Dit bleek evenwel niet afdoende. Daarom keurde de provincie een subsidiereglement goed in samenwerking met het Vlaams Gewest: het Fietsfonds. Met de invoering van dit Fietsfonds kunnen gemeenten tot 80 procent subsidie bekomen voor de aanleg van fietsvoorzieningen op gemeentewegen die onderdeel zijn van het BFF. In 2008 zal de provincie Limburg niet enkel de financiële middelen voorzien maar tevens nog meer inzetten op de begeleiding van de gemeenten zodat het uitwerken van een project voor de aanleg functionele fietspaden op het BFF niet langer een drempel kan vormen.

3.3.1.2. Fietsenstallingen

De fiets diefstalveilig en comfortabel kunnen stallen is een noodzakelijke voorwaarde om het functioneel fietsen te kunnen stimuleren. Daarom voerde de provincie in 2003 de subsidiëring van fietsenstallingen voor gemeentebesturen in. In 2007 werd de subsidiëring voor gemeenten én scholen meer gestroomlijnd als subsidiëring “Fietsvoorzieningen buiten het Fietsfonds”. We zullen de aanleg van dit soort fietsenstallingen in de scholen in 2008 extra promoten. Tevens zal onderzocht worden of, in samenwerking met een Limburgse gemeente, een proefproject ‘fietsdelen’ kan worden opgestart.

3.3.2. OngevallenGIS

Via de OngevallenGIS verwerkt de sectie mobiliteit, in opdracht van het Vlaamse Gewest, de ongevalgegevens die aangereikt worden door het NIS. De gecorrigeerde cijfers vormen de basis voor het vaststellen van de gevaarlijke punten. Op basis hiervan werkt het Vlaams Gewest haar programma voor de aanpak van gevaarlijke punten uit. Voor de verdere verhoging van de verkeersveiligheid in Limburg is deze gegevens verder analyseren en samenwerken met het Vlaams Gewest onontbeerlijk.

3.4. **Educatie en begeleiding**

Scholen worstelen dikwijls met een heel specifieke mobiliteitsproblematiek. De chaos aan de schoolpoort zorgt voor een gevoel van onveiligheid waardoor heel wat ouders er voor kiezen om hun kinderen met de auto naar school te brengen, hetgeen dan weer nadelig is voor de verkeersveiligheid. Deze negatieve spiraal dient te worden doorbroken.

Scholen moeten in de toekomst intensiever worden begeleid bij het uitwerken van een eigen vervoerplan dat er op gericht is om, met oog voor alle vervoermiddelen, de duurzame woon-schoolverplaatsingen te doen toenemen.

3.4.1. **Schoolvervoerplan**

In het kader van de overeenkomsten fietsbeleid met het Vlaamse Gewest kregen de afgelopen jaren een 40-tal scholen in Limburg begeleiding bij de uitwerking van een schoolvervoerplan. Deze intensieve begeleiding bestond uit een onderzoek naar het mobiliteitsprofiel van de school en de omliggende scholen, een knelpunten onderzoek, een pakket maatregelen die de school en de gemeente kan invoeren en een ontwerpvoorstel voor infrastructuraanpassingen in de schoolomgeving. Voor het merendeel van de scholen betekende dit project de start van een geïntegreerde aanpak van de mobiliteitsproblematiek op en rond de school. De knowhow die hiermee werd verzameld is gebundeld in de Mobibox. Toch blijft het voor vele scholen een uitdaging om een geïntegreerd schoolvervoerplan te ontwikkelen en vooral ook toe te passen. Zowel vanuit de scholen als vanuit de gemeenten en de VVSG komt regelmatig de vraag naar een intensievere begeleiding van scholen voor het opstellen en implementeren van duurzame mobiliteitsmaatregelen. Hier willen we in 2008 op inspelen. Doelstelling is om deze dienstverlening op te starten om tegen het einde van de legislatuur een volwaardige mobiliteitsbegeleiding voor alle scholen te kunnen garanderen.

3.4.2. **Mobibox**

Mobibox maakt het voor de scholen mogelijk om op een gestructureerde manier en volgens de eigen behoeften met concrete werkmiddelen de duurzame mobiliteit in hun woon-schoolpendel te verhogen. Ondertussen raakt het pakket verouderd en zal er een opfrissing gebeuren van een aantal elementen in het pakket. Via een website stellen we de aangepaste en nieuwe gegevens ter beschikking. Deze website kan als een soort 'doorgeefluik' tussen scholen dienen om goede ideeën, ervaringen en evoluties uit te wisselen. Op basis hiervan zal in de toekomst ook duidelijker worden welke de vragen en noden van de scholen precies zijn.

3.4.3. Mobilim

Koken kost echter ook geld en aan initiatieven die ouders en leerlingen duurzaam naar school doen gaan, hangt ook een prijskaartje. Door middel van het Mobilim subsidiereglement streven we er naar deze financiële drempel voor verkeersveiligheids- en mobiliteitsprojecten in onderwijsinstellingen weg te nemen. Hierdoor krijgen scholen maximaal de mogelijkheid om bijvoorbeeld fluovestjes of fietshelmen aan te kopen voor hun fietsende leerlingen. Niet enkel veiligheidsmateriaal, maar ook spandoeken, educatief materiaal, beloningen of prijzen kunnen ze hiermee financieren. Scholen kunnen ook begeleidingen als fietsbehendigheidsparcours, toneelvoorstellingen, informatieve spelen en hulp bij het opstellen van een schoolvervoerplan boeken. De intentie is dat de scholen een werking of een project op lange termijn uitzetten en niet enkel veiligheidsmateriaal cadeau doen.

In 2008 zal het Mobilim subsidiereglement en haar inhoud extra onder de aandacht van de Limburgse scholen worden gebracht.

3.5. Spartacus

Het openbaar vervoer, zeker dat voor langere afstanden, kan niet concurreren met de personenwagen. De gevolgen daarvan zijn méér verkeersdrukke, méér CO₂ uitstoot en minder verkeersveiligheid. Als we een Limburg willen dat voorsprong neemt en een Limburg dat gezonder, verkeersveiliger en economisch rendabeler is, moet hierin dringend verandering komen. Vanuit die visie werd het Spartacusplan geboren.

Limburg kent in vergelijking met de andere provincies een relatief beperkt aanbod aan treindiensten. Dit aanbod richt zich voornamelijk op pendelaars richting Brussel en Antwerpen. Er bestaat geen verbinding met het Maasland en het noorden van Limburg en er rijden evenmin treinen naar Nederland.

De Lijn breidde haar aanbod de laatste jaren met de invoering van “basismobiliteit” aanzienlijk uit en maakte het ook financieel aantrekkelijker door de invoering van nieuwe tariefstructuren. Dit uitgebreide busnet blijft echter voornamelijk gericht op een ontsluitende en lokale bediening. Voor langere afstanden zijn de reistijden veelal lang en de aansluitingen met het treinvervoer zijn niet uitgewerkt. Dit weegt uiteraard door voor reizigers die twee of meer lijnen moeten gebruiken om op hun bestemming te geraken.

Het Spartacusplan wil dat de trein en bus met elkaar samenwerken als één systeem voor openbaar vervoer, waarbij de reiziger zich snel en efficiënt kan verplaatsen. Bus en trein zijn dus op elkaar afgestemd en vullen mekaar vlot aan. Het knooppunt van Spartacus zal in de provinciehoofdstad Hasselt liggen. Om de nood aan enkele nieuwe

regionale spoorverbindingen in te lossen zal gewerkt worden met de sneltram. Tevens zal het regionet versterkt worden met snelbusverbindingen op die plaatsen die minder voor spoorverbinding in aanmerking komen.

Het Spartacusplan zal zorgen voor 25 miljoen bijkomende reizigers per jaar. Onnodig te benadrukken welke voordelen, zelfs troeven dit kan betekenen voor Limburg. Essentieel uiteraard is dat de Limburger de voordelen van dit plan kent.

De provincie kan in dit alles een belangrijke taak opnemen door het opzetten van een communicatieplan waarbij de Limburgers geïnformeerd worden over Spartacus. Ook zou het Limburgse provinciebestuur een coördinerende taak kunnen opnemen om al de verschillende objectieven van mobiliteit, milieu en ruimtelijke ordening in één samenhangend sterk project samen te brengen. Wil Limburg deze voorsprong nemen, moet het Spartacusplan effectief gerealiseerd worden. En dat is wat Limburg verdient.

4. Veiligheid

“Fietsen en wandelen is niet enkel een kwestie van een gezond milieu, maar ook van een gezond verstand. We moeten de autonormaliteit doorbreken”

Kathleen Van Brempt in Week van de zachte weggebruiker, mei 2005

Uit onderzoeken, bevragingen en enquêtes blijkt dat veiligheid één van de belangrijkste bekommernissen van de (Lim-)burgers is. Limburg investeert dan ook al jaren in een efficiënt, doel- en doelgroepgericht en geïntegreerd veiligheidsbeleid. En dat op verschillende vlakken: verkeersveiligheid, criminaliteitspreventie, maatschappelijke veiligheid én dierenopvang en -welzijn. Dat beleid werpt zeker zijn vruchten af.

Uniek is ongetwijfeld de complementaire samenwerking tussen gouverneur en het provinciebestuur. De gouverneur is vooral actief op het gebied van handhaving en coördinatie terwijl de deputatie werkt aan educatie, sensibilisatie, preventie en nazorg. Dankzij deze goede samenwerking werden in het verleden tal van projecten gerealiseerd.

Met succes, zo blijkt: andere provinciebesturen namen dit “Limburgs model” zelfs al over. De samenwerking tussen de gouverneur en de gedeputeerde van Veiligheid geeft de mogelijkheid om soepel in te spelen op nieuwe uitdagingen en noden.

Ook leverden de Limburgse ‘veiligheidspartners’ een belangrijke bijdrage. Het is dankzij de goodwill van politiediensten, gemeentebesturen, verenigingen en parketten dat tal van projecten werden gerealiseerd.

We moeten in 2008 onze inspanningen verder zetten. De inzet blijft een maximale veiligheid en leefbaarheid voor alle Limburgers.

4.1. Verkeersveiligheid

In onze provincie vielen er in 2006, volgens de cijfers van het NIS, 96 verkeersdoden, 698 zwaargewonden en 5326 lichtgewonden. In totaal gebeurden er 4138 letselongevallen. In vergelijking met het jaar voordien is dat een positieve evolutie wat het aantal verkeersdoden betreft, dat aantal daalde met ongeveer 9 procent, maar het aantal zwaar-

en lichtgewonden steeg echter met respectievelijk 8,5 procent en 5 procent. Een vergelijking van de cijfers toont aan dat sedert 2000 het aantal doden per 100.000 inwoners gedaald is van 19,46 naar 11,78.

Deze cijfers bewijzen dat een goede verkeerspolitiek werkt, maar ook dat er nog veel werk aan de winkel is. Verkeersveiligheid is en blijft één van de belangrijkste pijlers van het Limburgse veiligheidsbeleid. We willen minder verkeersslachtoffers, méér verkeersveiligheid en méér verkeersleefbaarheid.

4.1.1. Veilig op weg

Elk verkeersslachtoffer is er één teveel. 10 procent van de verkeersongevallen is te wijten aan infrastructuur, 10 procent aan het voertuig en 80 procent aan menselijk verkeersgedrag. Om de verkeersveiligheid te verhogen zal het provinciebestuur daarom vooral inzetten op handhaving, verkeerseducatie, sensibilisering en preventie.

4.1.1.1. De SLim-campagne

Het aantal weekendongevallen ligt in Limburg hoog, te hoog. Om dit aan te pakken, startte de provincie in 2006 met de SLim-controleacties. In 2007 hernamen we de Slim controles. De boodschap is erg eenvoudig: drinken en rijden gaan niet samen. De SLim acties zijn gecombineerde alcohol, drugs- en snelheidscontroles in het weekend en dit in minstens drie politiezones.

Gezien zo'n actie maar effect kent wanneer de mensen op de hoogte zijn van deze controles, investeerden we in 2007 sterk in communicatie. Zo organiseerden we een SLim wedstrijd waarbij we via de Limburgse communicatiekanalen wekelijks een wedstrijd-vraag over verkeersveiligheid voorlegden aan de Limburgers. Tevens werd een mascotte – SLimmeRik – ontworpen. Met de hulp van de Limburgse mediapartners en de Limburgse Ford concessiehouders verscheen deze regelmatig in het Limburgse straatbeeld.

Bedoeling hiervan was uiteraard om de actie blijvend onder de aandacht te brengen en zo het verkeersgedrag te beïnvloeden en de verkeersveiligheid te verhogen.

De SLim acties zijn belangrijk voor een verkeersveiliger Limburg en zullen zeker worden herhaald in 2008. SLimmeRik zal ook in 2008 meehelpen om de weekendongevallen te doen dalen. Ook volgend jaar zal hij prijken op de publitorens en zal hij alle communicatie rond de SLim-acties dragen zodat hij een nóg groter publiek kan aanspreken.

4.1.1.2. Verkeerseducatie

Voorkomen is beter dan genezen of “beter safe dan sorry”. Daarom is vandaag werken met verkeerseducatie bij jongeren, zorgen voor meer verkeersveiligheid morgen.

In 2008 zetten we dan ook onze educatieve verkeersprojecten die zich richten tot

jongeren verder.

Het Verkeerskoffertje bevat praktische materialen voor verkeerseducatie in het basisonderwijs. De eerste reacties van scholen en gemeenten waren alvast positief. Het project dient dan ook nauw opgevolgd te worden. Tegelijkertijd zullen we de ontwikkeling van een koffertje voor het secundair onderwijs opstarten, want er is een gebrek aan projecten die de 12 tot 18 jarigen voorbereiden op hun rol in het verkeer als voetganger, (brom-)fietser of toekomstige auto-, motor- of vrachtwagenbestuurder.

In dat kader zal de provincie in 2008 de 7de editie van de verkeersbeurs Jong-Leren, de interactieve verkeersbeurs voor de hoogste graad van het secundair onderwijs, organiseren.

Het project Verkeersgetuigen is een pilootproject in Vlaanderen. Het project confronteert jongeren uit de derde graad secundair onderwijs op een niet-belerende manier met het beklijvende verhaal van een persoon die als jongvolwassene slachtoffer werd van een verkeersongeval en daar blijvend letsel aan overhield. Het project kent een enorm succes. In enkele dagen tijd is de planning volledig volgeboekt en de reacties van scholen en leerlingen zijn heel positief. Totnogtoe is "Verkeersgetuigen" volledig gesubsidieerd door de Vlaamse minister van Mobiliteit. Ook in het schooljaar 2007-2008 is dat zo. Mocht de Vlaamse overheid nadien beslissen om het project niet langer te subsidiëren zal het provinciebestuur onderzoeken of het dit project volledig kan bekostigen. Een dergelijk waardevol en levensecht project mag niet zomaar verloren gaan.

Onervaren autobestuurders blijven een risico in het verkeer. Het project "Rijbewijs +" waarbij deze bestuurders extra rijvaardigheden kunnen oefenen, kan nog altijd op heel wat deelnemers rekenen. Daarom zullen we dit project in 2008 verder zetten. Bijkomend zullen we de SLim-actie trachten te koppelen aan Rijbewijs +. Een sensibiliserende toelichting over de risico's van het rijden onder invloed van alcohol of drugs kan de praktijkoefeningen perfect voorafgaan.

De provinciale fuifbussen rijden nog steeds bijna elk weekend in het Limburgse fuiflandschap. Op jaarbasis bedient De Lijn, in het kader van de overeenkomst met de provincie Limburg, zo'n 75 fuiven, verspreid over de hele provincie. De fuifbus rijdt nu in zo'n 30 verschillende gemeenten. Het project is al volledig ingeburgerd en maakt een vast onderdeel uit van de checklists van de fuiforganisatoren. Fuivende Limburgse jongeren geraken langs deze weg veilig thuis. De fuifbussen zullen ook in 2008 veelvuldig uitrijden en zo de Limburgse wegen verkeersveiliger houden.

De provinciaal gecoördineerde rekrutering en opleiding van gemachtigde opzichters verdient ook in 2008 alle aandacht. De tweede editie kende een groot succes: niet minder dan 300 Limburgers kregen in 2007 een opleiding tot gemachtigd opzichter. De provincie ontving van burgers, scholen en politiediensten de vraag naar een derde opleiding in

2008. We zullen deze organiseren evenals een nieuwe infosessie voor groepsleiders.

Eén van de krachtpunten van een modern, actueel en soepel verkeersveiligheidsbeleid is kort op de bal spelen. Andere verkeersprojecten zoals opleidingen voor specifieke doelgroepen, ondersteuning van politiediensten in concrete projecten, inspelen op recente ontwikkelingen of wijzigingen in de wegcode, moeten in 2008 mogelijk blijven.

4.1.1.3. **Veilig met de fiets**

Het is al vaak gezegd: Limburg is de fietsprovincie bij uitstek. Naast fietsen in de sport, recreatief fietsen of functioneel fietsen, verdient ook de verkeersveiligheid van de fietser onze aandacht. Het provinciebestuur heeft al een lange traditie in de organisatie van fiets- en fietsveiligheidsprojecten. Vanuit het belang van de fiets als verplaatsingsmiddel, moeten we die inspanningen zeker verder zetten. Een aanzienlijk deel van de verkeerssensibilisatie en -educatie zal zich in 2007-2008 dan ook toespitsen op "de fietser".

De Provinciale Commissie Verkeer en Mobiliteit Limburg formuleerde meerdere malen haar bezorgdheid over de vaak slechte staat waarin de fietsen van leerlingen uit het secundair onderwijs verkeren. Hun fietsuitrusting laat vaak te wensen over: slechte remmen, geen of slecht werkende lichten enzovoort. Dergelijke gebreken aan de fiets kunnen een grote rol spelen in het veroorzaken van ongevallen of in het vergroten van de ernst ervan. Deze problematiek vraagt om een oplossing. Daarom willen we in 2008 een project opstarten dat de technische fietsuitrusting van jongeren van het secundair onderwijs wil verbeteren. Bedoeling is dat plaatselijke fietshandelaars en -herstellers naar de school trekken om daar het probleem van gebrekkige fietsuitrusting bij de wortel aan te pakken.

Een ander levensbelangrijk onderdeel van fietsen, is de verlichting. Fietzers, jong en oud, begeven zich te vaak in het verkeer zonder fietslicht. Door middel van een verlichtingscampagne zullen we deze problematiek onder de aandacht brengen en zullen de Limburgse wandelaars en fietsers overtuigd worden om zich zichtbaar te maken in het verkeer.

We willen ook andere aspecten van veilig fietsverkeer aanpakken. De dodehoek problematiek bijvoorbeeld. Hoe pijnlijk ook, dodehoek ongevallen zijn niet altijd te wijten aan een fout van de vrachtwagenbestuurder. Ook fietsers moeten weten hoe zij zich het best plaatsen bij een vrachtwagen. Enkel zó kunnen - vaak dodelijke - ongevallen vermeden worden. Hiervoor zullen we een educatiepakket voor lagere én secundaire scholen uitwerken.

Hetzelfde geldt voor rotondes. Er bestaan zoveel soorten rotondes, dat het zowel voor autobestuurders als voor (jonge) fietsers totaal niet duidelijk is hoe zij nu wel of niet een rotonde mogen of moeten op- en afrijden. Een verhelderende folder met duidelijke en eenvoudige tekeningen en aanwijzingen kan helpen om veilig rotondes nemen aan te leren.

4.1.2. Provinciale Commissie voor Verkeer en Mobiliteit (PCVM)

De Provinciale Commissie Verkeer en Mobiliteit Limburg(PCVM) is een overlegorgaan. Het bespreekt de Limburgse verkeersveiligheidsproblematiek, neemt initiatieven en wisselt kennis en ervaring uit. Hiermee beschikt Limburg over een uniek forum. Dankzij dit overleg realiseerde de provincie waardevolle initiatieven zoals SLim. Naast de provinciale overheid zijn ook gemeenten, parket, politie, Vlaams en federaal niveau vertegenwoordigd, alsook de Lijn, NMBS Limburg, Ouders van Overleden Kinderen, Onderwijsinspectie enzovoort. Het is een brede samenstelling waardoor onze projecten een groot draagvlak krijgen.

Dit overlegorgaan groeide ondertussen uit tot een belangrijke schakel in het Limburgse verkeersveiligheidsbeleid. De PCVM zal in 2008 verder aangemoedigd worden om vernieuwende oplossingen uit te werken voor actuele knelpunten in verkeersveiligheid.

4.1.3. Verkeers en Mobiliteitseducatief centrum (VME)

Het Vlaams Verkeers- en Mobiliteitseducatief Centrum moet de belichaming worden van een gestructureerd én structureel Vlaams-provinciaal verkeersbeleid. Het VME centrum moet hét Vlaams referentiepunt worden voor praktische verkeers- en mobiliteitseducatie.

Dit centrum zal gehuisvest worden in Limburg en uitgebouwd op de site van het Circuit Terlaemen in Zolder. Het is een samenwerking tussen Vlaanderen, Provincie Limburg, het circuit en de gemeente Heusden-Zolder. Het Vlaams Instituut voor Mobiliteit (VIM), gevestigd in Diepenbeek, is de structurele partner in de ontwikkeling en opbouw van dit unieke initiatief.

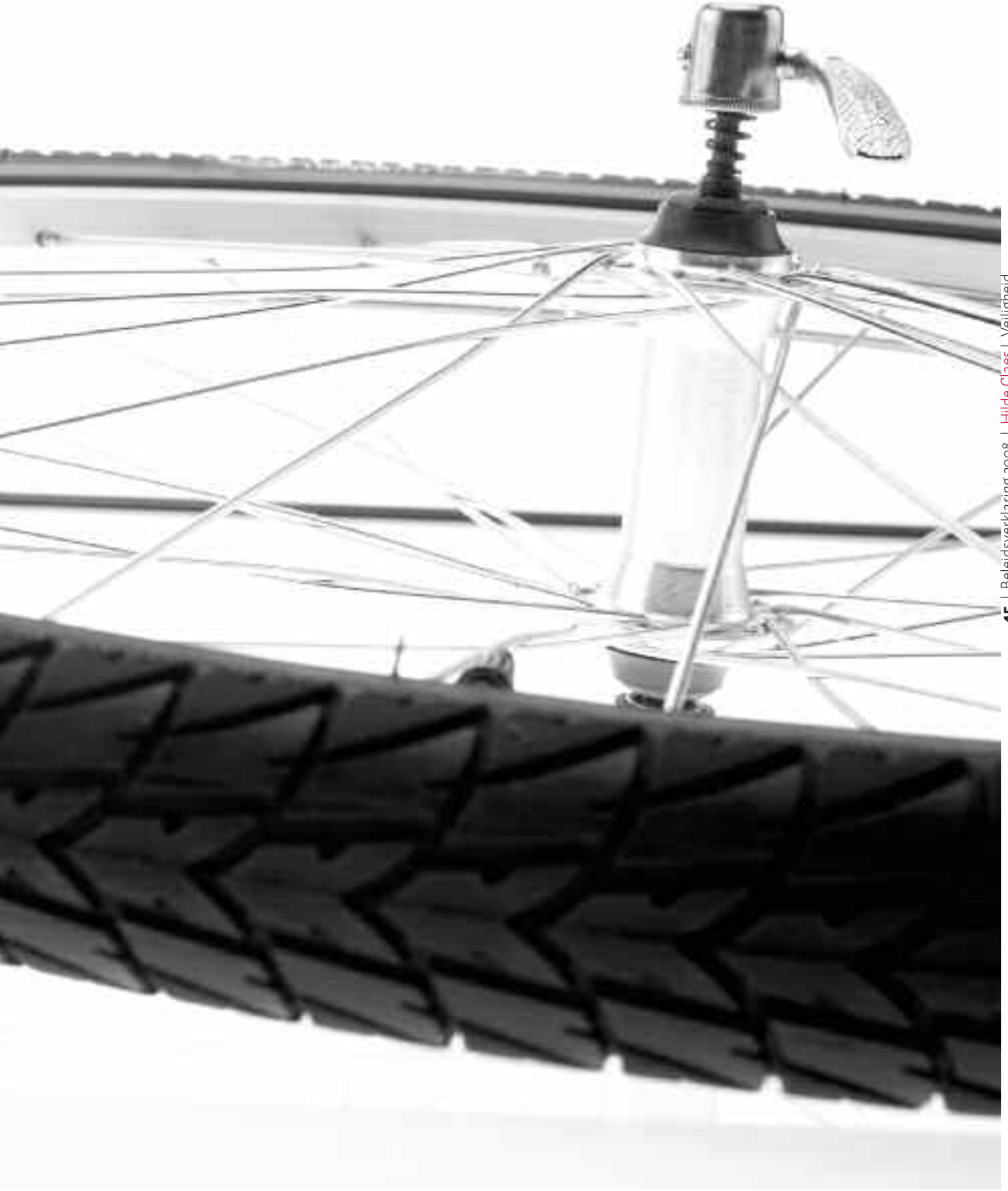
In 2008 neemt de provincie verdere stappen voor de effectieve realisatie van dit centrum waarbij we 5 kerntaken bewaken: permanent praktisch verkeers- en mobiliteitseducatief centrum voor Vlaamse weggebruikers, permanent educatiecentrum voor “intermediairen” (onderwijs, gemeenten en politie), gericht op het verhogen van expertise van deze doelgroep, permanent en vast infocentrum voor praktische en creatieve verkeers- en mobiliteitseducatie, edutainment center waar men al spelend kan leren en tentoonstellings-, bibliotheek- en evenementenruimte.

4.2. Criminaliteitspreventie en maatschappelijke veiligheid

4.2.1. Criminaliteitspreventie

Criminaliteitspreventie of het voorkomen van misdrijven is naast repressie, daders pakken en straffen, een belangrijk onderdeel van elk veiligheidsbeleid. Deze preventieve aanpak voorkomt heel wat misdrijven en helpt slachtofferschap te vermijden. De provin-

cie Limburg ontwikkelt en coördineert talrijke preventie-initiatieven die in samenwerking met de gouverneur, de politiediensten, gemeentebesturen, parketten en andere partners worden opgezet en uitgevoerd.

Voor de uitwerking van al deze preventieprojecten beschikken we in Limburg over de Provinciale Commissie voor Criminaliteitspreventie (PCCP). De PCCP, waarin alle relevante partners zijn opgenomen, ontwikkelt, stimuleert en coördineert lokale en provinciale preventieprojecten. Een preventieve houding van de bevolking is niet zo makkelijk te bereiken. Menselijk gedrag veranderen vraagt duidelijke boodschappen, herhaling, stimulering en ondersteuning. De commissie werkt daarom met vaste thema's die ze jaarlijks bestendigt en actualiseert én, afhankelijk van de actualiteit, werkt ze één nieuw jaarthema in de diepte uit.

Voor 2007 en 2008 koos de PCCP voor 'woninginbraak'. Het gratis inbraakpreventief advies van politie of gemeentelijke preventiediensten bereikt jaarlijks nauwelijks 1 procent van de Limburgse woningen. Daarom zal in 2008 dit initiatief extra gepromoot worden. In 2007 is ook de Provinciale Werkgroep Woninginbraak van start gegaan. Deze werkgroep werkt momenteel aan de inventarisatie van goede praktijken betreffende woninginbraak en de ontwikkeling van nieuwe initiatieven.

Tevens zal een proefproject uitgewerkt worden waarbij verenigingen, buurtwerkingen, ... bij het provinciebestuur een infosessie over de preventie van woninginbraak kunnen aanvragen. Andere initiatieven zijn de ontwikkeling van een lespakket rond de preventie van woninginbraak voor de architectenopleiding en het uitwerken van een provinciaal gecoördineerde doelgroepspecifieke communicatie.

De PCCP zal in 2008 tevens, afhankelijk van de actualiteit, ook rond verschillende andere thema's werken: de veiligheid van zelfstandige ondernemers, de problematiek van rondhangende jongeren, preventie van ziekenhuiscriminaliteit, winkeldiefstal, ... Voor de concrete uitwerking van deze projecten zullen tijdelijke werkgroepen opgericht worden.

4.2.2. Maatschappelijke veiligheid

Maatschappelijke veiligheid ontstaat door een integrale aanpak waarbij veiligheid, leefbaarheid en criminaliteit vanuit diverse en elkaar aanvullende invalshoeken benaderd worden. Het gaat niet alleen om grote veiligheidsproblemen, maar steeds meer ook om kleine ergernissen, hondenpoep of geluidshinder, die een negatieve invloed hebben op het gevoel van leefbaarheid en veiligheid. Een degelijke en gerichte aanpak van maatschappelijke veiligheid en een versterking van de sociale cohesie is voor het provinciebestuur belangrijk.

Gemeenten en politiezones hebben in principe heel wat mogelijkheden om een

maatschappelijk veiligheidsbeleid te voeren: goed beleid, preventie, repressie, nazorg. Ze hebben daarbij tal van hulpmiddelen. De voorbije jaren zijn er bovendien allerlei beleidskaders en -instrumenten ontwikkeld om een geïntegreerd lokaal veiligheidsbeleid mogelijk te maken. Het is een taak van de Provinciale Commissie voor Criminaliteitspreventie om ervoor te zorgen dat al die mogelijkheden en instrumenten optimaal ingezet worden.

4.2.2.1. Integraal en geïntegreerd

Ook in het veiligheidsbeleid willen we verder ijveren voor een ‘horizontale’ benadering, om de traditionele beleidsbevoegdheden te overstijgen en voluit samen te werken.

Een goed voorbeeld hiervoor is de geïntegreerde aanpak van intrafamiliaal geweld door politie, justitie, hulpverlening en provincie. Binnen de provincie werken we met Veiligheid, Jeugd en Gelijke Kansen op een dynamische manier samen.

4.2.2.2. Verkeers- en veiligheidsonderzoek

Het provinciebestuur, de Universiteit Hasselt en acht Limburgse politiezones werken in 2007 en 2008 samen aan een grootschalig verkeers- en leefbaarheidsonderzoek. Minstens 7500 Limburgers konden aan de hand van een vragenlijst hun mening geven over vijf grote veiligheidsthema's: verkeersveiligheid, onveiligheidsgevoel, slachtofferschap, leefbaarheid en de werking van de politie. Aanleiding van het onderzoek is de behoefte van politiezones aan gegevens over de perceptie van inwoners over deze vijf thema's. De resultaten van dit onderzoek zullen in 2008 door de politiezones gebruikt kunnen worden voor het zonaal veiligheidsplan.

4.2.2.3. Intrafamiliaal geweld

Om de problematiek van het intrafamiliaal geweld (IFG) in Limburg prioritair op de agenda te plaatsen en om de onderlinge samenwerking een krachtige impuls te geven, werd in oktober 2004 de Provinciale Denktank Intrafamiliaal Geweld opgericht. Politie, justitie en hulpverlening zijn erin vertegenwoordigd vanuit de overtuiging dat enkel een doelgerichte aanpak van het geweld door de synergie van justitie, politie en het welzijnswerk, op termijn kan resulteren in een gepast antwoord om het geweld aan te pakken.

In onderling overleg worden sindsdien een aantal verbeterpunten uitgewerkt: intersectoraal draaiboek, de “onthalpunten partnergeweld”, initiatieven betreffende het omgangsrecht, het lokaal sociaal overleg, crisisopvang, vorming, training & opleiding en dadertherapie.

In de toekomst moeten we ook extra aandacht besteden aan preventie en bewustmaking. Hiervoor zal de specifieke werkgroep, die onlangs onder voorzitterschap

van de provinciale diensten PVO en Gelijke Kansen werd opgericht, concrete initiatieven ontwikkelen.

4.2.2.4. Pilootproject Burenbemiddeling 2007-2008

Bij sommige burens is er een verstoorde communicatie. Die communicatie herstellen staat centraal bij “burenbemiddeling”. Dit project helpt bij de sociale cohesie tussen burens en in een wijk, het verhogen van het veiligheidsgevoel en de leefbaarheid van de buurt.

In samenwerking met de politiezone Sint-Truiden - Gingelom - Nieuwerkerken startten we een pilootproject op. De provincie ondersteunde de aanwerving en de opleiding van een burenbemiddelaar. Zij kan alvast 1 jaar aan de slag gaan. Eind 2008 evalueren we dit project. Bij positieve evaluatie zullen we onderzoeken hoe we een uitbreiding naar andere geïnteresseerde zones of gemeenten kunnen realiseren. De provincie Limburg kan hierbij een coördinerende taak op zich nemen en onderzoeken of ze kan instaan voor de opleiding van de toekomstige burenbemiddelaars.

4.2.2.5. Slachtofferzorg

Daders oppakken en straffen. Daar was de politieorganisatie en ons strafrecht van oudsher op gericht. Het slachtoffer kwam op de tweede plaats. De voorbije jaren is de positie van het slachtoffer gelukkig flink verbeterd. Maar er blijft heel wat werk aan de winkel. Het provinciebestuur coördineert mee het Politieel Slachtofferoverleg en het Welzijnsteam inzake Slachtofferzorg Limburg. Dit Welzijnsteam bestaat uit de Limburgse diensten slachtofferbejegening, slachtofferonthaal en slachtofferhulp. De structurele samenwerking tussen deze diensten moet een zo kwaliteitsvol mogelijke zorg- en dienstverlening voor slachtoffers garanderen. Zo stelden we onlangs de Slachtoffergids 2007-2008 voor. Het is een handige leidraad voor slachtoffers van een misdrijf.

5. Dierenwelzijn

“Fietzers zijn mijn troetelreizigers. Ik vind echt dat we die moeten verwennen.”

Carla Peijs in Trouw op 11 juli 2005

De maatschappelijke aandacht voor het welzijn van dieren is de laatste jaren sterk toegenomen. Beleid en onderzoek volgen deze evolutie. Dierenwelzijn is in Vlaanderen een nieuwe bevoegdheid bij provincies en gemeentebesturen. Ook het Limburgse provinciebestuur neemt deze bevoegdheid ernstig en erkende dierenwelzijn als volwaardig beleidsdomein.

Bij mensen is hun “wel-zijn” relatief makkelijk vast te stellen doordat ze hun gevoelens kunnen verwoorden. Dieren echter kunnen niet zeggen of ze iets prettig of juist niet prettig vinden. Daarom willen we ervoor zorgen dat dieren kunnen leven in een aangename omgeving en willen we deze maximaal uitbouwen.

De provincie vervult enerzijds een sensibiliserende en educatieve rol en anderzijds heeft ze ook een rol bij de ondersteuning van de Limburgse asielen.

5.1. Informatie en educatie

Onder de noemer 'Dierenark Limburg' coördineert, ondersteunt en optimaliseert het provinciebestuur alle initiatieven die gericht zijn op een verbetering van het dierenwelzijn en de dierenopvang in de provincie Limburg. Veel dierenleed heeft namelijk te maken met vastgeroeste opvattingen en gewoonten. Deze kunnen we via informatieverspreiding en educatie wegwerken. In 2007 hebben we een aantal sensibiliseringsacties ondernomen: de “verliefde poezenactie” die bij Valentijn plaatsvond, de brochures “1+1=6” en “Limburg geeft om dieren”, die we ruim verspreidden in onder andere openbare gebouwen, dierenspecialzaken en bij dierenartsen.

Ook in 2008 willen we de Limburgers overtuigen hun kat te laten steriliseren of castreren via de 1+1=6 campagne. Deze campagne zullen we opnieuw koppelen aan een

katten Valentijnsactie die de naam “Knip voor de eerste wip” zal dragen. De actie en campagne verwijzen naar de bijzonder grote vruchtbaarheid van katten. Katten hebben twee tot drie nestjes per jaar met telkens zo’n vier tot zes kittens. Dierenasielen zitten daardoor vol met ongewenste katten. Wie begaan is met het welzijn van dieren wil die ongewenste nestjes voorkomen want katten die asielen niet kunnen opvangen, worden ingeslapen of zwerven rond en zorgen voor nog meer nesten. Katten laten steriliseren voorkomt dus veel dierenleed. In 2008 zullen we onderzoeken hoe we de financiële kost van de sterilisatie - castratie kunnen drukken. Deze kost vormt helaas voor veel mensen een drempel om hun kat te laten steriliseren of castreren.

5.2. Omgaan met dieren

Helaas vernemen we via de media nog al te vaak berichten over kinderen die gebeten worden door een hond. Vzw Xanuul leert kinderen hoe ze moeten omgaan met een hond in het ‘Goedehondenbaasjes’-schoolproject. Kinderen krijgen met levensechte honden informatie over wat er zoal komt kijken bij het houden van een hond. De kinderen mogen de honden aanraken, knuffelen en krijgen in de klas uitleg hoe ze verstandig met een hond moeten omgaan. In 2008 worden 140 lessen voorzien die in totaal drieduizend kinderen zullen bereiken. Dit project mag rekenen op verdere financiële ondersteuning van de provincie.

Omwille van de grote vraag naar een lespakket omtrent dieren, onderzoeken we hoe we in samenwerking met een kleuterleidster en de vzw Xanuul een gebruiksvriendelijk lespakket kunnen uitwerken. De bedoeling van het lespakket is op een overzichtelijke en educatieve manier de thema’s “hond” en “kat” aan bod te laten komen. Bedoeling is deze lespakketten “hond” en “kat” bij de start van het schooljaar 2008 –2009 te testen in een aantal scholen.

5.3. Dierenopvang

5.3.1. Provinciaal opvangplan

Asielen vervullen een belangrijke rol bij de opvang van ongewenste en rondzwervende dieren. Sinds 1997 kunnen de Limburgse gemeenten aansluiten bij het provinciaal opvangplan voor rondzwervende dieren waardoor ze tot één van de vier zones met elk een dierenasiel behoren. Deze liggen in Genk, Lommel, Maasmechelen en Sint-Truiden. De provincie Limburg staat deze asielen bij met investeringen in infrastructuur, het

afsluiten van overeenkomsten met gemeentebesturen en het werven, begeleiden en opleiden van vrijwilligers. Intussen zijn 31 gemeenten aangesloten. In 2008 willen we nog meer gemeenten overtuigen om aan te sluiten bij het provinciaal opvangplan.

5.3.2. Beginselverklaring voor een goed dierenasielbeleid

Een kwaliteitsvolle werking van de asielen en opvangcentra draagt bij tot een duurzame aanpak. We hebben een aantal belangrijke principes die leiden tot een kwaliteitsvolle werking verankerd in een beginselverklaring voor een goed dierenasielbeleid. Asielen die de verklaring ondertekenen en zich aan de beginselen houden, kunnen rekenen op provinciale subsidies. We streven er in 2008 naar dat alle Limburgse asielen deze beginselverklaring zullen ondertekenen. Limburg vervult hier opnieuw een voortrekkersrol. Vanuit de provincie Antwerpen is er bijvoorbeeld interesse om het systeem over te nemen.

5.3.3. Beheerprogramma

Kwaliteitsvolle asielen hebben nood aan goed opgeleide medewerkers en vrijwilligers. De provincie zal in 2008 een beheerprogramma ontwikkelen. Dankzij dit programma zal heel wat administratief werk wegvallen waardoor de medewerkers in asielen hun tijd efficiënter zullen kunnen besteden en meer met de dieren bezig kunnen zijn. Om de medewerkers en vrijwilligers vertrouwd te maken met het beheerprogramma zullen we een cursus organiseren.

5.3.4. Verenigingen rondzwervende dieren

Naast de asielen zijn er nog enkele verenigingen actief betrokken bij de opvang van rondzwervende dieren. Zo heeft de vzw Felix al jarenlang ervaring met de opvang en controle van zwervkatten in verschillende Limburgse gemeenten. In 2007 voorzag de provincie middelen om een coördinator aan te stellen. In 2008 streven we naar mogelijke samenwerkingsvormen met de asielen om verplaatsingen doorheen de hele provincie Limburg naar de revalidatielocatie te beperken door twee revalidatielocaties te voorzien, één in het noorden en één in het zuiden van onze provincie. Tijd en middelen moeten ten allen tijde op de meest efficiënte manier worden ingezet.

5.4. Provinciale adviesraad Dierenwelzijn

De Provinciale adviesraad Dierenwelzijn (PAD), voorheen de Dierenark, biedt een forum voor partijen uit de dierenwelzijnssector (dierenverenigingen, asielen, gedragstherapeuten,...) om pijnpunten te bespreken en in werkgroepjes naar structurele oplossin-

gen te zoeken of nieuwe initiatieven uit te werken. Ook geeft de PAD advies over de geplande acties voor het volgende jaar. Op die manier kan de adviesraad optimaal bij het provinciale dierenbeleid betrokken worden. Om efficiëntie te verzekeren zullen de partners regelmatig in kleinere werkgroepjes vergaderen over bijvoorbeeld kattenproblematiek, educatie, sensibilisatie en asielen om in te spelen op actuele noden en behoeften.

Eind 2007 vond de eerste studiedag dierenwelzijn plaats. Tijdens deze studiedag kwamen rondzwervende dieren, dierenpolitie, de rol van lokale politie, gemeentebeheer en provincie aan bod. In 2008 zullen we onderzoeken of er nood is aan een nieuwe studiedag maar zal de provincie in ieder geval haar promotionele rol opnemen. Hiervoor zal beroep gedaan worden op infomomenten, brochures, enzovoort.

5.5. Veggieplan

Vegetarisch eten is vandaag meer dan ooit en wereldwijd iets alledaags geworden. De vegetarische keuken heeft stilaan zijn ingang in restaurants gevonden. Ook marktonderzoek toont aan dat vegetarische producten steeds populairder worden. Naast de paar honderdduizend vegetariërs die ons land rijk is, noemt zo'n 27 procent van de Belgen zich reeds sporadisch vleeseter. Ongeveer de helft van de Belgen koopt regelmatig specifiek vegetarische producten.

In 2007 gaven we de aanzet van ons Veggieplan met een Veggiedag in het provinciehuis. Op deze dag boden we aan het provinciepersoneel een volledige vegetarische maaltijd aan. In 2008 willen we dit succesvolle initiatief zeker herhalen. Beter nog, bedoeling is een totaalplan, een heus Veggieplan, te ontwikkelen. Hierbij zal vegetarische voeding gepromoot worden door clichés te doorbreken en het imago te verbeteren. Vegetarische voeding verdient een volwaardige plaats.

5.6. Elke Limburgse gemeente diervriendelijk

De aandacht voor dierenrechten en de bekommernis om dierenwelzijn groeit in onze samenleving. De gemeentebesturen krijgen steeds vaker vragen over dierenwelzijn. Sommige gemeenten hebben zelfs een schepen voor dierenwelzijn. Door de bevoegdheid "dierenwelzijn" bij naam te benoemen, toont de gemeente het belang dat ze hecht aan dierenwelzijn. Want ook op gemeentelijk vlak kan er heel wat gebeuren dat leidt tot nog meer en beter dierenwelzijn. De provincie wil vooral alle vragen inzake dierenwelzijn coördineren.

In 2008 werken we aan een Charter “diervriendelijke gemeente”. Door het charter te tekenen, engageren gemeenten zich om een aantal problemen diervriendelijk aan te pakken. Voorbeelden zijn duivenoverlast, zwervkatten en wilde circusdieren. Maar ook dierenwelzijn als vast item in de communicatie van de gemeente, of de aansluiting bij een erkend dierenasiel en de vzw Felix staan in het charter.

Een ander belangrijk onderdeel van het charter is de uitbouw van een dierenpolitie per politiekezone. Een dierenpolitie bestaat uit één of meerdere politiemensen die een opleiding krijgen inzake de wetgeving rond dierenwelzijn. Die wetgeving is immers erg complex. De “dierenagent” is hét aanspreekpunt bij uitstek voor de inwoners over problemen en klachten over dierenwelzijn in de stad of gemeente. Hij/zij verdiept zich in de dierenwelzijnwetgeving, geeft info en antwoorden op vragen en kijkt toe op de naleving van die wetten en treedt op waar mogelijk.

In 2008 willen we gemeentes aanschrijven en hen overtuigen van het belang een “dierenagent” aan te stellen. Doelstelling is om op termijn bij ieder politiekorps een aanspreekpunt inzake dierenwelzijn te hebben.

6. Provinciale Bibliotheek Limburg

“Wandelen is als het spellen van een boek, autorijden is als het lezen van een resumé, maar fietsen is als het beleven van een boek.”

H. Wiehman op 8 augustus 2007

De openbare bibliotheek is onbetwist de meest gebruikte publieke voorziening in de provincie Limburg. De Provinciale Bibliotheek Limburg (PBL) neemt door haar geschiedenis en haar opdracht een bijzondere plaats in in het Limburgse bibliotheeklandschap.

De PBL heeft voor de provincie Limburg een bijzondere maatschappelijke opdracht op het vlak van informatievoorziening, informatiebemiddeling en culturele ontwikkeling.

Zo moet ze haar voortrekkersrol verder uitbouwen. Hiervoor moet het accent liggen op een kwaliteitsvol aanbod en een performante dienstverlening aan de bibliotheekgebruikers. Sinds de verbouwing in 2002 verdubbelde de Provinciale Bibliotheek Limburg haar bezoekersaantal tot 600 000 per jaar. Ze bezit momenteel een collectie van 500 000 documenten en telt jaarlijks 700 000 uitleningen. Haar dienstverlening uit zich in 6 openingsdagen en 51 openingsuren per week.

De Provinciale Bibliotheek Limburg omvat twee deelbibliotheken: een bibliotheek voor volwassenen en een jeugdbibliotheek. Elke bibliotheek heeft drie afdelingen: een afdeling informatie, een afdeling letteren en een afdeling klank en beeld. Binnen elke afdeling vind je inhoudelijke of genre-clusters/richtingaanwijzers.

De Provinciale Bibliotheek Limburg heeft verschillende soorten informatiedragers in haar bezit. Naast een uitgebreide boekencollectie, biedt ze ook tijdschriften, cd-rom's, databanken, informatieve dvd's, speelfilms op dvd en muziekcd's aan. Ze breidt jaarlijks haar collectie uit met plusminus 20 000 nieuwe documenten.

Jaarlijks organiseert de PBL een 200-tal rondleidingen voor nieuwe leden, scholen, verenigingen, openbare besturen en de bibliotheeksector. De Provinciale Bibliotheek Limburg neemt deel aan leesbevorderingsacties en landelijke campagnes zoals de jeugdboekenweek en de week van de openbare bibliotheek. Daarnaast organiseert ze auteurslezingen, lezingen over actuele thema's, tentoonstellingen en cursussen.

De Provinciale Bibliotheek Limburg heeft tevens enkele bijzondere en voor Vlaan-

deren unieke collecties in huis: de Limburgensia, een verzameling van 5 000 oude drukken en handschriften en een toneelcollectie. De collectie Limburgensia is een bewaarcollectie en wil een zo volledig mogelijk overzicht bieden van alles wat in Limburg is uitgegeven, wat door Limburgers gepubliceerd is en wat in Limburg tot stand is gekomen. De toneelcollectie behoort tot de grootste in Vlaanderen en Nederland en omvat ruim 9 000 scripts.

6.1. Geen bibliotheek zonder collectie

6.1.1 De openbare bibliotheekcollectie

Om “de grootste openbare bibliotheekcollectie in de provincie in de breedte en diepte” te kunnen blijven, zullen we moeten investeren in een collectiebudget. De Provinciale Bibliotheek Limburg heeft een complementaire en voorbeeldfunctie voor andere plaatselijke openbare bibliotheken in Limburg en dit door de permanente aankoop van representatieve, actuele en gespecialiseerde collecties. Hierbij streeft de PBL naar volledigheid.

Met een “volledige bibliotheek” is enerzijds een volwaardig aanbod documenten, informatie, letteren, muziek en film voor volwassenen, jongeren en kinderen bedoeld. Anderzijds verwijst een volledige bibliotheek naar de aanwezigheid van alle informatie dragers: boeken, tijdschriften, cd-roms, databanken en ander elektronisch aanbod.

6.1.2. De bijzondere collecties

De Provinciale Bibliotheek Limburg beschikt over twee bijzondere collecties: de Limburgensia-collectie en het Oud Fonds. Deze zijn uitermate waardevol en profielversterkend voor de PBL. De PBL profileerde zich met haar Limburgensiacollectie in haar publiekswerking door de tentoonstellingen ‘Het dagelijks boek’, ‘17de eeuwse literatuur anders bekeken’ en ‘Het boek in Limburg in de 17de eeuw’. Mede door deze nieuwe aandacht voor de erfgoedcollecties heeft de PBL een erkenning als één van de zes erfgoedbibliotheken in Vlaanderen in het vooruitzicht. Voor de verdere ontwikkeling en ontsluiting van deze collectie dient een aangepaste publiekswerking te worden uitgewerkt. In een eerste fase moet deze leiden tot de ontwikkeling van een Historisch Informatiepunt Limburg (HIP Limburg). Dit wordt de nieuwe naam voor de vroegere dienst Documentatie die momenteel de Bijzondere Collecties beheert. Het HIP zal uitgaan van de functie van de bibliotheek als marktplaats voor informatie en ontmoeting. Het is een herkenbaar infopunt in een bibliotheek dat de bezoekers wil laten kennis maken met de lokale en provinciale geschiedenis. Het HIP Limburg zal in een eerste fase bestaan uit een informatiedesk, een leesruimte, presentatie van schriftelijk informatiemateriaal in vitrinekasten en een digitale ontsluiting via de PBL-website.

6.2. Jongeren lezen ook

6.2.1. Uitbouw van een specifiek aanbod voor jongeren

Jongeren zijn in heel wat bibliotheken een verwaarloosde groep terwijl zij net de doelgroep voor de toekomst van een bibliotheek vormen. De bibliotheek is voor velen van hen een plek waar ze helaas heen moeten om het verplichte boek uit de literatuurlijst van de school te halen. Daarom zullen we er meer aan moeten doen om jongeren te enthousiasmeren voor het boek. Hiervoor zal een specifiek aanbod voor jongeren uitgebouwd worden met een dienstverlening op maat en een aantrekkelijke presentatie.

6.2.2. Educatieve rondleidingen en lespakketten

Limburgse hogescholen en universiteit wezen op de dalende informatiegeletterdheid bij jongeren en stelden de PBL expliciet de vraag hiervoor een actieplan te ontwikkelen. Om de leerlingen van het secundair onderwijs kennis te laten maken met de collecties, zal de PBL voor elke graad een educatief pakket op maat maken om de rondleiding in de PBL maximaal te ondersteunen. Voor de eerste graad denken we aan kennismaking met de bibliotheek, voor de tweede graad aan een kennismaking met de collectie voor volwassenen en voor de derde graad aan een kennismaking met bronnenmateriaal en de digitale bibliotheek en dit met het oog op de voorbereiding op verdere studies.

6.3. Nieuwe functies

Zoals reeds eerder aangehaald, de PBL is meer dan alleen maar een collectie. Ze is een bibliotheek in de stad, op de meest centrale plaats in de provinciehoofdplaats Hasselt. Samen met de Begijnhofsite is ze zelfs de meest zichtbare provinciale instelling. Deze troeven willen we verder uitspelen in een functieverbreding van de bibliotheek, zonder hierbij de hoofdopdracht van de bibliotheek uit het oog te verliezen.

6.3.1. Gerichte publiekswerking

Om het lezen en leren verder te bevorderen zal de Provinciale Bibliotheek Limburg maximaal deelnemen aan specifieke projecten als Shots en Viva Veldeke.

6.3.2. Interactief platform

We willen een interactief platform ontwikkelen om geïnteresseerden te informeren. Om op maat en gericht informatie te kunnen aanbieden zal de PBL samen met i-city en het multimedia designbureau Kixx een proefproject ontwikkelen en aanbieden. De partners

zullen daarvoor een geselecteerd testpubliek vragen om voorkeur onderwerpen en/of genres kenbaar te maken waarna ze onmiddellijk een bericht krijgen van de nieuwe beschikbare documenten.

6.3.3. Informatiebegeleiding

Door de snelle digitalisering en de ontwikkeling van het internet is er bijna een overkill aan informatie waarin een kat haar jongen soms niet eens kan terugvinden. Bibliotheken kunnen met goed opgeleide bibliotheekmedewerkers de kwaliteit en het niveau van de informatiebegeleiding verbeteren. Hiervoor willen we in 2008 een actieplan opstellen.

6.3.4. Klachtenregistratiesysteem

Jaarlijks bezoeken meer dan 600.000 mensen de PBL en worden er meer dan 700.000 uitleningen geregistreerd. Uiteraard wordt de PBL hierbij ook geconfronteerd met klachten over uitleen- en inleververkeer, aanbod, dienstverlening, boetes enzovoort. Deze informatie willen we gebruiken om de dienstverlening nog te verbeteren en te optimaliseren. Hiervoor zullen we een gestandaardiseerd (en digitaal) klachtenregistratie systeem ontwikkelen.

6.3.5. Ruimte om te studeren en te werken

Het is al meer dan eens gezegd. De bibliotheek is meer dan een collectie. Het is ook een gebouw waarin informatie kan worden geconsulteerd. De ontwikkeling van Hasselt en de provincie Limburg als stad en provincie voor hoger onderwijs en de expliciete vraag om samenwerking met de PBL vragen om beleidsaandacht voor extra ruimte om te studeren en te werken. Hiervoor zullen we in 2008 een behoefteonderzoek doen.

6.3.6. Samenwerking met de Hogescholen en Universiteit Hasselt

Tijdens het academiejaar 2007-2008 zal er aan 14.000 studenten een gratis lidmaatschap worden aangeboden voor de PBL. Hiervoor kwamen we een collectief lidmaatschap aan verlaagd tarief overeen met de Limburgse Hogescholen en Universiteit Hasselt, die de kosten voor hun studenten ten laste zullen nemen. Verder zullen andere vormen van samenwerking, zoals bijvoorbeeld gezamenlijke collectieafspraken, met de hogescholen en de universiteit verder onderzocht worden.

7. Juridische aangelegenheden

7.1. Klachtenbehandeling

Het provinciedecreet verplicht iedere provincie een systeem van klachtenbehandeling te installeren. Dit klachtenreglement, van kracht sedert 1 september 2007, geeft de individuele Limburger de mogelijkheid om opmerkingen en klachten te formuleren over de werking van het provinciebestuur. Het gaat om een ‘eerstelijns’ klachtenbehandeling, dit wil zeggen door de administratie zelf en niet door een externe ombudsdienst.

Dit is ongetwijfeld een nieuwe en belangrijke stap voor de Limburger en het provinciebestuur. De Limburger weet waar hij terecht kan en het aloude van-het-kastje-naar-de-muur – verhaal is definitief voorbij. Bovendien hebben de Limburgers de garantie dat hun klacht niet enkel ernstig maar ook op een tijdige, uniforme, objectieve en transparante wijze wordt behandeld. Het provinciebestuur van haar zijde kan via de klachtenbehandeling achterhalen wat de mensen ervaren als problematisch in de dienstverlening en kan hierin bijsturen. Uitgangspunt is en blijft immers een klantvriendelijk bestuur. Het klachtenreglement zal dus voortaan bijdragen tot een betere werking van de diensten.

In 2008 kennen we de eerste resultaten van deze klachtenbehandeling en kunnen we het systeem evalueren.

8. Provinciaal Veiligheidscomité van Limburg – Provinciaal Comité Limburg voor de bevordering van de Arbeid

Het Provinciaal Veiligheidscomité van Limburg is samengesteld uit enerzijds de leden van het Provinciaal Comité Limburg voor de Bevordering van de Arbeid, dat in iedere provincie wettelijk moet opgericht worden, en anderzijds uit deskundigen van instanties die op het gebied van welzijn op het werk, brandpreventie en verzekeringen actief zijn.

Het Provinciaal Veiligheidscomité heeft drie grote doelstellingen. Ten eerste het stimuleren en coördineren van de bevordering van het welzijn op het werk. Dat kan gaan over gezondheid, veiligheid, organisatie, ergonomie, arbeidsrelaties en sociaal overleg. Het betreft dus een globale benadering van de arbeidsomstandigheden met het oog op een algemeen respect voor de mens op zijn of haar werk en aandacht voor die factoren die inwerken op het lichamelijk en geestelijk welzijn en de wegsignalisatie bij wegenwerken verbeteren. Een laatste doel is de promotie van de veiligheid en gezondheid in de privé sfeer.

Om deze doelstellingen te realiseren beschikt zij over een aantal actiemiddelen.

Het Provinciaal Veiligheidscomité informeert bedrijven over nieuwe wetgeving over welzijn op het werk. Dit gebeurt via congressen en symposia, seminaries met werkgroepen, studiedagen, bezoekcampagnes, brochures en een tentoonstellingsstand.

Het Veiligheidscomité verschaft ook informatie over verkeersopleidingsmogelijkheden voor de leerkrachten van het Lager Onderwijs.

Om de wegsignalisatie bij wegenwerken te verbeteren, geeft het Provinciaal Veiligheidscomité een signalisatiebrochure “signaleren van werken en verkeersbelemmeringen” uit en organiseert het opleidingssessies voor signalatieverantwoordelijken. Ook voert het comité campagnes waarbij deskundigen een bezoek brengen aan wegenbouwwerven en ter plaatse advies geven.

Het Provinciaal Veiligheidscomité werkt voor de promotie van veiligheid en gezondheid in de privé sfeer met een tentoonstellingsstand dat het aan organisaties

aanbiedt. In 2008 zal het Provinciaal Veiligheidscomité haar aandacht richten op volgende items:

8.1. Welzijn op het werk in de bouwsector

Om het aantal arbeidsongevallen in de sector te doen dalen werken we met twee campagnes. Met de campagne “Signalisatie en welzijn op het werk bij wegenwerken” spitzen we ons in 2008 verder toe op de toepassing van de reglementering. Als hulpmiddel voor de wegenbouwondernemingen en toezichthoudende besturen werd vorig jaar de brochure “Signaleren van werken en verkeersbelemmeringen” herwerkt en herdrukt. Specifieke aandacht gaat naar werken van derde en vierde categorie, waar de veiligheid van zowel de werknemers als de zwakke weggebruiker onder vuur komen te staan. Er wordt eveneens aandacht besteed aan een algemene veiligheidsstructuur in de onderneming. Ook de campagne “Welzijn op het werk in de bouwnijverheid” vestigt de aandacht op de werking van een goede veiligheidsstructuur.

8.2. Rol van de veiligheidscoördinator

Door de campagne “Signalisatie en welzijn op het werk bij wegenwerken” en “Welzijn op het werk in de bouwnijverheid” proberen we na te gaan of de veiligheidscoördinator zijn opdrachten naar behoren vervult. Daarom zullen we regelmatig coördinatievergaderingen houden. Samen met de beroepsfederaties wordt dan aan het einde van het jaar geëvalueerd of het aantal arbeidsongevallen gedaald is.

8.3. Nieuwe aandachtspunten inzake de wet “Welzijn op het werk”

Naast de traditionele veiligheidsproblemen van onze werknemers zal er verder in 2008 door middel van studiedagen aandacht worden geschonken aan onder andere de ergonomische werkomgeving en de psychosociale factoren, voorkomen van arbeidsongevallen, risicoanalysemethodes in de industriële schoonmaaksector, absentisme versus welzijn op het werk, duurzaam ondernemen, risicoanalysemethodes – welke gebruik je het best en hoe, psychosociale factoren en werksituaties, kankerverwekkende stoffen, brandpreventie in industriële gebouwen, enzovoort.

Om de efficiëntie te verhogen en om de acties en programma's van het Provinciaal Veiligheidscomité meer af te stemmen op het provinciale veiligheidsbeleid zullen we in 2008 onderzoeken om dit comité te integreren in de dienst veiligheid van de provincie Limburg. Deze integratie geeft meer garantie op een 'totaalvisie' in het Limburgse veiligheidsbeleid hetgeen ten goede kan komen aan de veiligheid van de Limburger. Precies dit streeft het Limburgse beleid maximaal na.

9. Velodroom

“De fiets is traag-maar-toch-snel, brengt rust, stinkt niet en stoort niemand. De fiets is een prachtige uitvinding: zo zachtaardig, zo wellevend.”

Stef Kamil Carlens in De Morgen op 14 juli 2007

Het is mijn droom om Limburg voorgoed en onverslagen als nummer 1 op de kaart te zetten als het over fietsen gaat. Dit wil ik doen met het totaalplan “Velodroom”. Mijn “velodroom” is dat de Limburgers niet enkel op de populaire “recreatieve” weekenddagen op de fiets springen om een tocht te maken op ons befaamde toeristische fietsroutenetwerk, maar alle dagen van de week de fiets nemen om naar school, het werk of de winkel te gaan.

De Limburgers zeven dagen op zeven op de fiets krijgen doe je natuurlijk niet van vandaag op morgen. Het vraagt visie, sensibilisering, goede initiatieven en samenwerking. Het plan Velodroom beoogt beleidsvoering rond alles wat met fietsen te maken heeft. Dat brede plan zal vanaf 2008 uitgewerkt worden en niet alleen de bestaande initiatieven bundelen maar ook nieuwe impulsen geven. Zo denk ik alleen nog maar binnen mijn eigen bevoegdheden aan fietsdelen, fietsherstelling, doorgedreven investering in fietspaden, aandacht voor zwarte punten voor de fietser in het verkeer, fietsenstallingen, zichtbaarheid, fietsvaardigheid, rijgedrag op rotondes, een fietskunstproject, uitbreiding acties duurzaam naar werk, school en winkel, fietspooling, een label fietsvriendelijke organisatie, een fietsloket, ontwerpwedstrijden voor provincie Limburg gadgets die met de fiets te maken hebben, ... noem maar op.

Ik wil hierbij dan ook een warme oproep doen naar mijn collega's van milieu, economie, gezondheid, toerisme en cultuur om mee te werken aan de Limburgse Velodroom. Ook vanuit hun bevoegdheden kunnen ze een belangrijke bijdrage leveren om het fietsen te promoten. Met de collega van cultuur zijn er al gesprekken gevoerd om kunstenaars los te laten op de fiets, om zo tot een artistiek fietsproject te komen. Ik ben er rotsvast van overtuigd dat ook de andere collega's zullen volgen in dit ambitieuze plan.